

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra anglistiky

Bakalářská práce

Kolektiva v současné angličtině

Collective Nouns in Contemporary English

Vypracoval: Tetyana Šulcová
Vedoucí práce: Mgr. Ludmila Zemková, Ph.D
České Budějovice 2016

PROHLÁŠENÍ

*Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci na téma **Kolektiva v současné angličtině** jsem vypracoval/a samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.*

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 10. 12. 2015

.....

Vlastnoruční podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. Ludmile Zemkové, Ph.D., za odbornou pomoc, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

OBSAH

I. Úvod.....	7
II. Teoretická část.....	9
1. Obecná charakteristika kolektivních podstatných jmen.....	9
2. Zařazení kolektiv v systému anglických substantiv.....	9
3. Klasifikace kolektivních podstatných jmen.....	11
4. Specifika užívání kolektivních podstatných jmen.....	12
4.1. Použití sloves s kolektivy.....	12
4.2. Použití zájmen s kolektivy.....	16
4.3. Rozdíly v užívání kolektiv mezi BrE a AmE.....	18
5. Fonologické rysy.....	20
6. Morfologické rysy.....	21
6.1. Odvozování kolektiv.....	21
6.2. Kategorie čísla.....	22
7. Syntaktické rysy.....	22
7.1. Kolektiva v rovině větných realizačních struktur.....	22
7.2. Kolektiva v rovině větných členů.....	24
8. Kolektivní pojmenování skupin živočichů.....	25
9. Kolektiva označující skupiny osob stejného povolání.....	28
III. Praktická část.....	31
1. Úvod.....	31
2. Charakteristika zdrojů.....	32
3. Sémantické rozdělení kolektiv.....	33
3.1. Kolektiva označující skupiny osob.....	34
3.1.1. Kolektiva specifická.....	34
3.1.2. Kolektiva generická.....	53

3.1.3. Kolektiva jedinečná.....	56
3.2. Kolektiva označující skupiny zvířat.....	61
3.3. Kolektiva označující soubory neživých věcí.....	61
3.4. Kolektiva s počtním významem.....	63
3.5. Kolektiva užitá metaforicky nebo na základě metonymického přenesení významu.....	66
4. Shrnutí výsledků sémantické analýzy kolektiv.....	67
5. Frekvence výskytu jednotlivých kolektiv v korpusu.....	70
6. Výskyt singulárních a plurálních konstrukcí s kolektivy.....	72
7. Shrnutí praktické části.....	80
8. Zpracování a vyhodnocení výsledků gramaticko-lexikálního testu.....	82
IV. Závěr.....	85
V. Summary.....	88
VI. Bibliografie.....	91
VII. Seznam tabulek a grafů.....	94
VIII. Přílohy.....	95
1. Materiál excerpovaný z britských novinových deníků <i>The Guardian</i> a <i>The Independent</i>	95
2. Gramaticko-lexikální test.....	104

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou kolektivních podstatných jmen v současné angličtině. Teoretická část se věnuje vymezení definice, popisu a rozdělení anglických substantiv, zvláštnostem jejich užití a rozdílům v užití mezi britskou a americkou angličtinou. Dále poskytuje krátký pohled na jejich etymologický původ, způsob utváření a současný vývoj v této lexikální oblasti. Praktická část se zaměřuje na zkoumání výskytu kolektivních substantiv v britském tisku a jejich chování ve shodě se slovesem a zájmenem a poskytuje sémantický výčet nalezených kolektiv. Excerpované podklady pro výzkum v praktické části byly získány z britských novinových deníků *The Guardian* a *The Independent*.

Abstract

This thesis is focused on the issue of collective nouns in current English. The theoretical part is devoted to definition, description and classification of English nouns, peculiarities of their use and differences in use between British and American English. It also provides a brief overview of their etymological origin, the methods of formation and current development in the lexical field. The practical part deals with exploring the occurrence of collective nouns in newspapers of British origin and their behaviour in accordance with a verb and a pronoun and provides semantic enumeration of the collectives found in the corpus. Excerpts for the research in the practical part were taken from the British daily newspapers *The Guardian* and *The Independent*.

I. Úvod

Bakalářská práce si klade za cíl seznámení s problematikou kolektivních podstatných jmen v současné angličtině. Téma bylo vybráno na základě zájmu autorky o aktuální tendence ve vývoji anglického jazyka. Rozbor excerpt dvou předních britských deníků z roku 2013 se jevil jako ideální příležitost pro objektivní zmapování částečného vývoje. Předností denního tisku, zvoleného pro tento výzkum, je jeho autenticita vůči reálnému užití jazyka v dané době, který se neustále vyvíjí. Každý rok je evidováno přibližně 300 nových slov různého původu včetně kolektivních jmen.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Cílem teoretické části je poskytnout ucelený přehled a charakteristiku kolektivních podstatných jmen z hlediska fonologického, morfologického, syntaktického a lexikálního. Problematika je přehledně strukturována do kapitol. Nejprve jsou kolektiva charakterizována, zařazena do systému anglických substantiv a klasifikována. Dále jsou uvedena specifika jejich používání se slovesy a zájmeny a rozdíly v použití mezi britskou a americkou angličtinou. Fonologické a morfologické rysy jsou popsány v dalších dvou kapitolách. Syntaktické hledisko je definováno v souvislosti s realizačními strukturami a větnými členy. Poslední dvě kapitoly jsou zaměřeny na kolektivní podstatná jména označující skupiny živočichů a skupiny osob stejného povolání, pojednávají o jejich původu, způsobech utváření a užití.

Praktická část se opírá o poznatky získané v teoretické části. Je věnována analýze kolektiv v korpusu anglického jazyka, který byl sestaven z excerpt 13 výtisků britských deníků *The Independent* a *The Guardian* z roku 2013, konkrétně šest výtisků *The Independent* a sedm výtisků *The Guardian*. Celkem bylo použito 130 výňatků, ve kterých jsou všechna vyskytující se kolektivní podstatná jména znázorněna a systematicky kategorizována. Úvod praktické části zahrnuje stručnou charakteristiku zdrojů excerpaného materiálu a je zde uveden sémantický výčet všech nalezených kolektiv. Samotný výzkum je zaměřen především na klasifikační a kvantitativní analýzu vybraného materiálu. Kolektiva jsou rozdělena do skupin podle významového hlediska charakterizovaného v teoretické části. Součástí každého kolektivního podstatného jména je

slovníková definice, český překlad a příklady jeho použití. Následující část se věnuje měření četnosti výskytu jednotlivých kolektiv v korpusu. Další fáze zkoumání se zabývá rozbořením chování kolektivních podstatných jmen ve shodě se slovesy a zájmeny, která je zastupují. V závěru praktické části je věnována pozornost interpretaci výsledků výzkumu a komparaci předpokládaných a zjištěných dat. Predikce byla vytvořena na základě povahy excerpt a poznatků uvedených v teoretické části.

Součástí praktické části je také kapitola zabývající se zpracováním a vyhodnocením výsledků gramaticko-lexikálního testu, jehož cílem bylo ověřit znalosti studentů anglistiky v oblasti kolektivních podstatných jmen.

II. Teoretická část

1. Obecná charakteristika kolektivních podstatných jmen

Kolektivní podstatná jména označují soubor stejných entit, kterými mohou být lidé, zvířata, předměty, emoce, koncepty, vnímané jako jeden celek. Příkladem kolektivních substantiv jsou *army, audience, committee, crew, jury, herd*. Zvláštností kolektiv je, že nemění gramatickou formu singuláru, pokud se pojí se slovesem a zájmenem v jednotném či množném čísle.

Kolektiva jsou velmi obecná a konkrétnější podobu jim dávají až podstatná jména k nim připojená. Můžeme tedy říct, že podstatná jména kolektivní vyžadují zpravidla určité doplnění, aby mohl být blíže vysvětlen jejich význam.

Kolektiva v angličtině jsou často doprovázena předložkovou vazbou. Tato vazba je tvořena předložkou *of*, po které následuje podstatné jméno v plurálu. Použití této vazby umožňuje blíže specifikovat sémantický obsah příslušného kolektiva:

a crowd of people, a flock of seagulls, a batch of sausages (Biber, Leech 1999:248)

„Doplnění významu kolektivních podstatných jmen pomocí předložky *of* připojeného plurálu není ovšem jediným možným způsobem. Někdy je to pouze pomocí saského genitivu (*visitor's team*) nebo adjektivu (*administrative team*), či pomocí kontextu (*later assambly*)“ (Cilová 1995).

2. Zařazení kolektiv v systému anglických substantiv

Anglická podstatná jména jsou tradičně rozdělena do sedmi hlavních tříd. Podle skutečnosti, kterou vyjadřují, se dělí na **konkrétní (concrete nouns)**, které popisují hmotné složky světa tak, jak je rozpoznáváme svými smysly, odkazující na fyzické osoby nebo látky, a které jsou pozorovatelné i měřitelné např.: *cup, mouse, house* a na **abstraktní (abstract nouns)**, které nejsou pozorovatelné ani měřitelné a popisují abstraktní pojmy, které existují v naší mysli např. *knowledge, admiration, safety*.

Podle rozsahu pojmenování se rozlišují podstatná jména **obecná (common nouns)**, která označují předmět, osobu, zvíře téhož druhu (např. *sailor, chimney, chair*) popř. vlastnost, stav či děj, a jména **vlastní (proper nouns)**, která označují jednotlivé osoby nebo předměty (*Henry, London, Hyde Park, Cambridge University*).

Dále se anglická podstatná jména dělí na **počítatelná a nepočítatelná**. Počítatelná substantiva (**countable nouns**) jsou taková podstatná jména, u kterých lze uplatnit protiklad jeden versus více než jeden, tudíž je lze spočítat: *picture – pictures, mistake – mistakes, idea – ideas, bird – birds*. Nepočítatelná podstatná jména (**uncountable nouns**) označují nedělitelné celky, u nichž uvedený kontrast jeden versus více než jeden nelze aplikovat. Mezi nepočítatelná substantiva se řadí především jména látková a mnohá abstrakta: *butter, water, violence, accuracy, anger, advice, furniture*.

A v neposlední řadě **kolektivní podstatná jména (collective nouns)**, která označují soubor objektů stejného druhu: *population, herd, troop, set, staff*.

Berk ve své publikaci uvádí (1999:82), že kolektiva jsou často mylně zaměňována za nepočítatelná podstatná jména. Kategorie kolektivních podstatných jmen není v zásadě nikterak ostře vyhraněna, a proto mohou být pochybnosti o užití kolektivního (**collective noun**) či nepočítatelného (**uncountable noun**) podstatného jména (Todd, Hancock 1990:120). Tak například, výraz *team* je jednoznačně považován za podstatné jméno kolektivní a výraz *butter* za podstatné jméno látkové. U kolektivních podstatných jmen *hair, linen, royalty* však není zcela jednoduché určit jejich charakter (Todd, Hancock 1990:120). Obě třídy se od sebe zásadně odlišují tím, že kolektiva jsou počítatelná a tvoří unikátní třídu mezi počítatelnými jmény právě proto, že tvarem singuláru označují skupinu individuálních objektů. Dušková (2012:44) dále dodává, že kolektiva většinou tvoří plurál mající obdobný význam jako ostatní substantiva, tj. více než jeden“ a uvádí následující příklady: *armies, classes, committees, companies, crews, crowds, families, firms, flaks, governments, groups, herds, juries, orchestras, Parliaments, parties, aj.*

Všeobecně je možné říci, že kolektiva se liší od nepočítatelných podstatných jmen (**uncountable nouns**) tím, že jsou počítatelná. Můžeme je tedy považovat za podtřídu počítatelných podstatných jmen.

Dušková (2012:45) se také zmiňuje o tom, že v angličtině existuje celá řada kolektivních podstatných jmen neživotných, která formou singuláru označují více než jednu jednotku, např.: *china* porcelánové nádobí, *silver* stříbrné náčiní, u substantiv zakončených na *-ry*, např.: *cutlery* příbory, nožířské zboží, *pottery* hliněné nádobí, *jewellery* šperky aj. Tato kolektiva jsou nepočítatelná, a na rozdíl od životných kolektiv, nemá jejich sémantická struktura gramatické důsledky.

3. Klasifikace kolektivních podstatných jmen

Quirk rozlišuje tři podtřídy kolektivních podstatných jmen: (a) specifická, (b) generická, (c) jedinečná. Pro větší přehlednost uvádí následující tabulku:

Tabulka 1: *Klasifikace kolektivních podstatných jmen dle Quirka*

specific	generic	unique
Army clan class club committee crew crowd family flock gang government group herd jury majority minority	the aristocracy the bourgeoisie the clergy the elite the gentry the intelligentsia the laity the proletariat the public	the Arab League the Congress the Kremlin the Papacy Parliament the United Nations the United States the Vatican

Specifická kolektiva označují skupinu životných jedinců a mají stejné vlastnosti jako obecná podstatná jména, tj. tvoří množné číslo koncovkou *-s*, *-es*, a využívají stejné prostředky odkazování vyjádřené členem určitým, neurčitým, nultým a některými zájmeny:

*They elected a leader and **a committee** to represent the free urban communities where they lived.*

*The constitution and composition of this **committee** vary from school to school. Specifically the **committees** have the following functions.*

Generická kolektiva označují celou třídu formou singuláru ve spojení s členem určitým a svůj tvar gramaticky nemění:

***The Aristocracy** never fails to fascinate.*

*To me it is not freedom of **the press** if **the press** speaks only on one side.*

Kolektiva jedinečná zahrnují velký počet vlastních podstatných jmen označujících názvy státu, politických institucí a organizací, u kterých číslo a determinace jsou neměnné (Biber, Leech 1999:248)

*The administration is an adept player and so is **Congress**.*

*It is vital that **the United Nations** should now act on that groundwork and drive the peacemaking process forward.*

*The traditional view is that **Parliament** has no power to bind its successors (Biber, Leech 1999:248).*

4. Specifika užívání kolektivních podstatných jmen

4.1. Použití sloves s kolektivy

Použití sloves s kolektivy se jeví poněkud složitější otázkou, než se na první pohled zdá, neboť ne vždy jde o pouhé „kopírování“ gramatických rysů z jednoho slova na druhé (gramatická shoda). Problém tkví v tom, že ačkoliv kolektivní podstatná jména v anglickém jazyce mají gramatickou formu jednotného čísla, významově označují soubor životných nebo neživotných jedinců. Proto mohou existovat jisté pochybnosti, zda použít sloveso ve tvaru jednotného nebo množného čísla v případě, že kolektivní substantivum vystupuje ve větě ve funkci podmětu. Výběr slovesa v singuláru nebo plurálu není v angličtině vymezen přesnými pravidly a většina lingvistů se shoduje na tom, že záleží

pouze na pojetí samotného mluvčího: převládá-li představa souboru jako skupiny jednotlivců, používá se sloveso ve tvaru plurálu, vnímá-li označení souboru jako celku, váže se slovesem v jednotném čísle. Dušková (2012:44) v této souvislosti poznamenává, že singulárová konstrukce je gramatická (podle formy), zatímco plurálová je sémantická (podle významu).

*I can't help the way **the press writes**, and he feels the same way. Ever since we started, **the press have** tried to create fiction between what they perceive as two stubborn characters, but basically we see eye to eye* (Levin 2001:9)

Ačkoliv obě věty v tomto případě obsahují identické podměty (*the press*), mají slovesa odlišné tvary – sloveso v singuláru (*writes*) v první větě a sloveso ve tvaru plurálu (*have*) ve větě druhé. Z uvedeného příkladu je patrné, že volba mezi slovesem v singuláru nebo plurálu v případě kolektivních podstatných jmen skutečně odráží sémantické odlišnosti.

Autoři publikací použitých pro tuto práci potvrzují, že u většiny běžných kolektivních podstatných jmen se vyvinula silná preference slovesa v jednotném čísle (*commission, committe*), jiné naopak upřednostňují plurál (*couple, staff*) a kolektiva *family* a *crew* se běžně používají v obou konstrukcích.

Levin (2001:149) dále dodává, že shoda s kolektivními podstatnými jmény se neřídí pouze významem samotného kolektiva, ale také sémantika slovesné fráze má podstatný vliv na výběr vhodné konstrukce. Autor zmiňuje tři sémantické třídy sloves, které nepřipouští plurálovou formu. Pokud jsou tedy užívána ve spojení s kolektivy, je soubor jedinců označený kolektivem považován za jeden celek. Jsou to slovesa popisující složení (*contain, comprise, include, be made up of, be composed of*); slovesa v pasivu vyjadřující vznik (*be establish, be formed, be set up, be started*); slovesa popisující velikost nebo změnu velikosti (*be big/small, decrease, double, grow*). Slovesa mluvení (*say, claim, propose, insist*) jsou často používána pro vyjádření oficiálního stanoviska správních orgánů a svým významem těž odkazují na skupinu jako celek. Jako příklad autor uvádí následující věty:

*One **group includes** 55 children from Year 2 to Year 4.*

The Executive Committee was small, left-wing dominated, and anxious to secure Les Huckfield's election (2001:30).

Remember why the Labour Party was formed.

Since those photographs of Salford were taken, Britain's population has increased by a tenth, but its vehicle population has grown five-fold (Levin 2001:150).

The country council says the £ 12m road will reduce congestion (Levin 2001:153).

Čiprová-Pašková (1995:4) dodává, že plurálový, eventuálně singulárový tvar slovesné konstrukce může být ovlivněn nejen významem kolektiva a sémantikou slovesné fráze, ale může se zde uplatnit hledisko syntaktické.

Tvar slovesa může být ovlivněn i tvarem predikativního substantiva po sponě. Singulárový tvar predikativního substantiva může následovat jak po kolektivu významově singulárovém se singulárovým tvarem spony, tak po kolektivu významově plurálovém s plurálovým tvarem spony. V žádném případě však nesmí stát sloveso v singulárové konstrukci před plurálovou sponou predikátu, takže je možné:

My family is a problem.

My family are a problem.

My family are early risers.

Avšak není možné použít tuto konstrukci:

My family is early risers.

The fire brigade is an organization which puts out fires. (1995: 4)

Tvar slovesa je ovlivněn singulárovou formou predikativního substantiva; Jedná se o kolektivum s významem celku.

Slovesný tvar kromě jiného, může být ovlivněn užitím neurčitého členu (*a*) nebo určitého (*the*) před podmětem:

„*the*“ – se většinou pojí se SG i PL

„*a*“ – se většinou spojuje jen se SG

*A British **has been banned** from sending information abroad.* V této větě neurčitý člen ovlivňuje tvar slovesa.

Kvantifikátor „*all*“ rovněž má vliv na tvar slovesné konstrukce: *But invariably in the evening **the family were all** sitting quietly.* Přístavek *all* v této větě ovlivňuje tvar slovesa, protože implikuje jednotlivé členy rodiny.

Hewings (1999:102) k výše uvedenému dodává, že v jistém kontextu je však sloveso ve tvaru množného čísla nezbytné, řekli bychom například: *The committee usually **raise** their hands to vote “Yes”.* (nikoliv *...raises its hands...*), vzhledem k tomu, že hlasování je činnost, kterou každý člen vykonává individuálně, nikoliv výbor jako celek. Naopak ve větě ***The school is** to close next year* dáváme přednost slovesu v singuláru, protože mluvíme o škole jako o budově nebo instituci, nikoliv o jednotlivých členech kolektivu školy. Podobně tomu je ve větě ***The Cabinet are** discussing education*, kde použijeme sloveso v plurálu, neboť diskuze se účastní více jedinců, ale ***The Cabinet is** determined to push through the changes*, protože členové kabinetu působí společně. Totéž platí pro výraz *the United States of America*, který se užívá jako jednotné číslo, díváme-li se na něj jako na národní či státní celek. *Although **the United States is** less varied for its size than Europe, **it is** varied. **The United States are** very rich in every kind of minerals, produce very much timber, corn, fruit and vegetables.* (Hais 1975:38).

Dušková (2012:44) také dodává, že „*substantiva **police, vermin, folk, cattle** se v britské angličtině užívají pouze se slovesem v plurálu; **folk** se v hovorovém jazyce vyskytuje též ve tvaru **folks** s významem „příbuzní“, v americké angličtině též „lidé“.* **People** ve významu „lidé“ se pojí s plurálem; v singulárové konstrukci jde o význam „národ“ ***nation: a people – the peoples of Africa** národy Afriky“.* V americké angličtině se kolektiva konstruuji zpravidla jako singulár s výjimkou *cattle, people, police, vermin*.

Quirk (1985:19) potvrzuje, že pravidly gramatické shody se řídí kolektiva v americké angličtině, zatímco shoda podle smyslu je typicky britská.

Volba singulárové či plurálové konstrukce je pro nerodilého mluvčího často poměrně obtížná, neboť jediným vodítkem uvedeným v příručkách je pojetí kolektiva jako celku či jednotky na straně jedné (pak je konstrukce singulárová), nebo jako skupiny

jednotlivců (pak je konstrukce plurálová). Levin doporučuje dva způsoby, jak se vyvarovat případným chybám při sestavování vět obsahujících kolektiva. Pokud by větná konstrukce zněla nepřirozeně, můžeme si pomoci tím, že vložíme slovo *members* ihned za kolektivum: *jury members, committee members, board members* nebo použijeme zcela odlišná slova (lze užít opis) např. *players* místo *team*, *students* místo *class*, *soldiers* na místo *army*.

Zvláštním případem je použití slovesa v plurálu s vlastním jménem v jednotném čísle, označuje-li název sportovního družstva či týmu. V britské angličtině se často praktikuje metonymie, tj. přenesení názvu na základě místní souvislosti, např.:

Madrid have lost free consecutive matches.

England have been here almost a week, practising every day in sauna-bath temperatures for their meaning match against Sri Lanka on Sunday (Biber, Leech 1999:189)

Tento gramatický vzor se běžně objevuje v britském zpravodajství, v americké angličtině se však vyskytuje pouze tehdy, má-li název sportovního družstva tvar množného čísla, např.: *the New York Giants* (Biber, Leech 1999:189).

Obecně však platí, že kolektivní podstatné jméno se pojí se slovesem v plurálu, pokud dané sloveso svým významem jasně odkazuje na individuální členy určité skupiny. Pokud sloveso umožňuje dvojí shodu, výběr se určuje podle konvence nebo pojetí samotného mluvčího. Významný vliv na volbu slovesné konstrukce s kolektivou má syntaktická výstavba věty a užití determinátorů či kvantifikátorů.

4.2. Použití zájmen s kolektivou

Gramatická ambivalence kolektivních podstatných jmen ve vztahu k jednotnému a množnému číslu je příčinou nesprávného použití zájmen kombinovaných s těmito slovy. Jde především o zájmena osobní, přivlastňovací, vzratná a vztažná. Jejich hlavní funkcí, jak už samo pojmenování naznačuje, je zastupovat za jména, případně na ně ukazovat či odkazovat. Levin (1977:142) vysvětluje, že aplikace jednotného či množného čísla u zájmen odkazujících na kolektiva zcela záleží na osobním úzu jednotlivého mluvčího,

stejně jako je tomu u sloves. Vnímáme-li kolektivum jako celek, použijeme ve větě zájmeno v singuláru (*it, its, which*), máme-li na mysli jednotlivé členy kolektivu, odkazujeme zájmenem v plurálu (*they, them, their, who*).

Pronominální shoda se liší od té verbální tím, že spojení mezi zájmenem a podstatným jménem není tak těsné jako mezi podmětem a slovesem, což znamená, že zájmena jsou snáze ovlivnitelná sémantikou kontextu, např.:

*The **crowd** staged **its** own mad scene in salvos of cheers and applause and finally a standing ovation (...).*

*A small **crowd** stood in the square, presenting **their** final messages to the passengers. (Levin 2001: 21)*

Je neméně důležité podotknout, že v určitém kontextu může být výběr mezi singulárem a plurálem ovlivněn potřebou vyhnout se nejednoznačnosti. Například, kdyby ve větě: *If you use too much jargon to a “lay” audience, you will lose **them*** autor použil slovní spojení „lose *it*“, výraz by bylo možné interpretovat jako „confuse“ nebo „go crazy“ (Levin 2001:22)

Pokud jde o odkazovací prostředky, jsou obecně od svého antecedentu odděleny a pomáhají příjemci informace udržovat si přehled o řídicím členu a rozpoznat referenta.

Quirk (1985:759) szdůrazňuje, že v angličtině se vyskytují i případy, kdy plurálový tvar zájmena odkazuje na kolektivum významově singulárové (= kdy je dané kolektivum považováno za ucelenou jednotku a následoval by tudíž standardně singulár). Podle Quirka je výskyt těchto případů poměrně častý a je přibližně stejně zastoupen jak v britské tak v americké angličtině. Svá tvrzení dokládá následujícím příkladem:

*The **committee** has not yet decided how **they** should react to the Governor’s letter.*

Levin (2001:33) dodává, že v angličtině často dochází k míšení singulárových a plurálových prostředků a uvádí příklady, kdy kolektiva mají podmět a přísudek v singulárovém tvaru, avšak zájmena odkazující na podmět jsou ve tvaru plurálu:

*The Conservative **Party** has revived **their** media monitoring unit under the directorship of the right-wing researcher, Julian Lewis, (...).*

Také u Berka (1999:82) nalezneme příklady užití kolektiv v singuláru se zájmeny v plurálu:

*The **choir** knelt and covered **their** faces.*

*The **committee** congratulated **themselves**.*

*Every debate **team** ... gets disqualified because **they** attack each other instead of attacking **their** opponents.*

Výše zmíněné lze shrnout do následujícího pravidla: kolektivní podstatná jména se liší od jiných podstatných jmen tím, že je lze nahradit zájmenem ve tvaru jednotného (*it*) či množného (*they*) čísla, aniž by docházelo ke změně čísla u samotného podstatného jména (*the army: it/they*). Je-li kolektivum chápáno jako celek, zvolíme zájmeno ve tvaru jednotného čísla při odkazování (*it, its, which*), a pokud převažuje obraz jednotlivců, z nichž se tento celek skládá, odkazujeme pomocí zájmen ve formě plurálu (*they, them, their, who*), což ve své publikaci potvrzuje i Dušková (2012:44).

4.3. Rozdíly v užívání kolektiv mezi BrE a AmE

Jak již bylo nastíněno výše, existují mezi BrE a AmE jisté odlišnosti, které se projevují v užívání sloves a zájmen v souvislosti s kolektivními podstatnými jmény.

V americké angličtině není běžné, aby za kolektivním podstatným jménem stálo sloveso či zájmeno v množném tvaru, což znamená, že v **americké angličtině** sledujeme silné preference pro **singulárové konstrukce** s použitím sloves v singuláru a zájmen ve třetí osobě jednotného čísla (*it, its, itself*). Tyto konstrukce se řídí gramatickým principem shody (tvar v souladu s gramatickou formou kolektiva). Výjimku tvoří kolektiva: *cattle, people, police, vermin*, která se konstruují jako plurál (Dušková 2012:44)

*“Good morning America, good morning world, isn’t it a beautiful day in Bunkerville?” Bundy told a cheering crowd after his **cattle** were released, according to the*

Las Vegas Review-Journal (<http://www.nbcnews.com/news/us-news/nevada-rancher-feds-face-over-cattle-n79271> [cit. 19.3.2015]).

Jak již bylo zmíněno výše, Dušková (2012:44) uvádí kolektiva *cattle*, *people*, *police*, a *vermin* v britské angličtině stejně jako v americké jako formy zastoupení pouze plurálových konstrukcí. V obou variantách anglického jazyka se kolektivum *people* ve významu „lidé“ pojí s plurálem, v singulárové konstrukci jde o význam „národ“ *nation: a people = the peoples of Africa* národy Afriky.

Quirk a Greenbaum (1985:758) dodávají, že v americké angličtině kolektiva označující státní úřady: *government*, *administration*, *committee*, *council*, *commission*, *department*, *party* a sportovní mužstva se téměř vždy pojí se singulárovými tvary predikativního slovesa a odkazovacího zájmena:

The administration has announced its plans for stimulating the economy.

America has won the cup.

Algeo ve své publikaci (2006:112) zmiňuje skutečnost, že Britové také mnohem častěji v porovnání s Američany používají vztažné zájmeno *who* s kolektivními podstatnými jmény.

Britská angličtina naproti tomu posuzuje většinu kolektiv jako významově plurálová, a proto používá převážně **plurálové konstrukce**, a to tehdy, je-li důraz kladen na jednotlivé členy ve skupině označované daným kolektivem. Jinými slovy, plurálový tvar přísudkového slovesa a zájmena odkazujícího na kolektivum se v britské angličtině považuje za konzistentní.

Vzhledem k tomu, že **britská angličtina** vedle gramatické shody zohledňuje i vazbu určenou smyslem, stává se často, že se plurálové konstrukce pojí s kolektivy mající gramatické číslo singuláru:

The club have the resources, and they will not disappoint their supporters. (Aremo 2005:52)

The audience were enjoying every minute of it. (Quirk a Greenbaum 1985:758)

France have improved their chance of winning the cup. (Quirk, Greenbaum 1985:759)

Quirk (1985:19) potvrzuje shora zmíněná tvrzení na příkladu věty, ve které v BrA po kolektivu následuje buď plurálová anebo singulárová forma slovesného tvaru, zatímco AmE vyžaduje ve stejném případě jednoznačně singulárový tvar slovesa:

The government is/are in favour of economic sanctions.

Berk (1999:82) poznamenává, že Britové dávají přednost plurálovému tvaru slovesa i ve spojeních, které by Američanům zněly nepřírozně, a které by označili jako nesprávné a nepřijatelné:

The World Bank are considering the problem;

The BBC are covering that event.

V příručkách anglického jazyka se obvykle uvádí, že plurálová konstrukce kolektiv je typicky britská, kdežto americká angličtina užívá konstrukce singulárové. Singulárová konstrukce je gramatická (podle formy), zatímco plurálová je sémantická (podle významu). (Dušková 2012:44)

5. Fonologické rysy

Pro kolektivní podstatná jména platí stejná fonologická pravidla, kterými se řídí veškerá anglická výslovnost. Jelikož většina kolektivních podstatných jmen tvoří množné číslo koncovkou *-s/-es*, což je typickým jevem, se kterým se u nich z hlediska fonologie můžeme setkat, nastává rozdílná výslovnost koncového morfému „s“. Výslovnost *-(e)s*, se řídí kvalitou předcházející hlásky a artikuluje se trojím způsobem.

Je-li kolektivum v singuláru zakončeno na neznělou souhlásku, vyslovuje se koncové „s“ jako neznělé *s*:

leaps of leopards, packs of wolves

Pokud je kolektivum v singuláru zakončeno na samohlásku, dvojhlásku nebo znělou souhlásku, koncové „s“ se vyslovuje jako znělé z:

teams of lawyers, schools of dolphins, families

Má-li kolektivum v singuláru zakončení na sykavku: s, z, š, ž, č nebo dž, vyslovuje se koncové „s“ v jeho plurálově formě jako iz:

bunches of men

Obdobná fonologická pravidla platí v angličtině pro použití přivlastňovacího pádu s kolektivy pomocí morfému 's.

6. Morfologické rysy

Z hlediska slovnědruhové příslušnosti patří anglická kolektiva k podstatným jménům, která spadají do otevřené kategorie slov.

6.1. Odvozování kolektiv

Kolektiva lze identifikovat především podle jejích zakončení. Mezi nejčastěji se vyskytující koncovky kolektivních podstatných jmen patří následující jmenné sufixy:

-e(a)nce: audience, alliance

-acy: the aristocracy, the bureaucracy, the magistracy

-ity: majority, minority, university

-sion: commission

-tion: association, opposition, administration, population, nation

-ette: committee, palette

-ment: government, department, parliament

U podstatných jmen neživotných, které označují soubor více jednotek, se většinou setkáváme se sufixy *-e(a)ry*:

cutlery, pottery, jewellery, battery, library (Dušková 2012:45)

6.2. Kategorie čísla

Kolektivní podstatná jména v angličtině se mohou vyskytovat ve tvaru jednotného a množného čísla. U omezeného počtu kolektiv je přidání plurálového morfému „s“ doprovázeno změnami v pravopise. Těmto změnám podléhají kolektiva, která jsou v singuláru zakončena na *-y*. Koncové *-y* se mění na *-i* a přijímá koncovku *-es*. Množné číslo má následně zakončení *-ies*:

company – companies

bevy – bevies

army – armies

Kolektivní podstatná jména zakončená na *-s*, *-z*, *-sh*, *-ch*, *-x* přebírají plurálovou koncovku *-es*:

class – classes

clutches of eggs

7. Syntaktické rysy

7.1. Kolektiva v rovině větných realizačních struktur

Co se týče formálně syntaktické výstavby věty, rozlišujeme dvě roviny: rovinu realizačních struktur a rovinu větných členů.

V rovině realizačních struktur jsou obvykle kolektiva jakožto podstatná jména součástí jmenných frází (*noun phrase*). V rovině funkčních jednotek uvnitř těchto frází hrají roli tzv. hlavy (*head*), neboli jádra jmenné fráze, která mohou být dále podrobněji specifikována dalšími výrazy v pozici před nebo za ním.

Pre-modifikátory, tedy výrazy, které stojí vlevo od jádra jmenné fráze, bývají často determinátory (taktéž kvantifikátory) a přídavnými jmény.

U kolektiv v singuláru může mít determinant podobu členu určitého nebo neurčitého:

*We have thrown the **enemy** away like garbage.* (The Independent, 13 Aug 2013, p. 24)

*A **government** which falls to honour its promises should not be reelected.*
(<http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/grammar/learnit/learnitv358.shtml>
[cit. 18.3.2015])

Kolektiva v plurálu jsou determinována členem určitým nebo nultým:

*Punishing **the people** who take the highest risks and make the smallest rewards doesn't seem like the best way of going about it.* (The Guardian 18 Aug 2013, p. 9)

***Crowds** dressed in the red and black uniforms of funeral-goers block the potholed streets, singing and swaying, enjoying what for many in Ghana is the highlight of their social calendar.* (The Guardian 18 Aug 2013. p. 27)

Kolektivní podstatná jména mohou být dále modifikovaná kvantifikátory – výrazy označujícími množství, které bývají nejčastěji vyjádřeny číslovkami nebo neurčitými zájmeny:

*Two little **groups of people** stood at a respectable distance beyond the stools.*
(Biber Leech 1999:248)

*Maybe half **the audience** were uncertain about Maastricht.* (Levin 2001:125)

*All **the cattle** were moved to the fields lower down the valley as winter approached.*
(<http://www.urch.com/forums/gmat-sentence-correction/65199-police-singular-plural.html>
[cit. 18.3.2015])

Post-modifikátory stejně jako pre-modifikátory umožňují blíže určit dané kolektivum, liší se ovšem svou pozicí napravo od jádra jmenné fráze. V roli rozvíjejícího

členu v postpozici se často vyskytuje předložka *of* a podstatné jméno v plurálu, které blíže specifikuje druh skupiny označované kolektivem (Biber Leech 1999:248).

*The government has appointed **a team of biologists** to look into the problem.*

*There are **swarms of mosquitoes** in the forests in Scandinavia in the summer.*
(McCarthy, O'Dell 1994:59)

7.2. Kolektiva v rovině větných členů

V anglické větě kolektiva zastávají některé syntaktické role, které jsou příznačné pro podstatná jména.

V anglické větě vystupuje kolektivum nejčastěji ve funkci **podmětu** a vyjadřuje zpravidla původce nebo nositele činnosti, stavu nebo vlastnosti. Ve větě stojí podmět v převážné většině případů před určitým slovesem nebo před lexikální složkou určitého slovesa (v tázací větě). Jakožto podmět určuje osobu a číslo slovesa (Dušková 2012:391):

***The Congress** thinks the case should be re-presented at its next meeting.* (Aremo 2005:53)

***The audience** were enjoying every minute of it.* (Quirk a Greenbaum 1985:758)

Dále může kolektivum zastávat funkci **přímého předmětu** (*direct object*), kdy vyjadřuje skupinu životných jedinců nebo neživotných objektů, kterých se slovesný děj přímo týká. A vystupuje jako součást jmenné fráze (*noun phrase*). Přímý předmět se vyznačuje postverbální pozicí ve větě.

*As we looked over the side of the boat, we saw **a shoal of brightly coloured fish** swimming just below the surface.*

*In the end, he just gave **a series of short answers** that left everyone dissatisfied.*
(McCarthy, O'Dell 1994:59)

Kolektivum ve funkci přímého předmětu ve větách aktivních se v pasivních konstrukcích stává podmětem.

In the end, a series of short answers were just given by him, which left everyone dissatisfied.

Je-li kolektivum ve funkci přímého předmětu zastoupeno zájmenem, zůstává zájmeno ve tvaru předmětném:

You'll see a pack of cards on the bookshelf. Will you fetch them for me, please?
(McCarthy, O'Dell 1994:59)

Kolektiva bývají součástí předložkových spojení, která mohou ve větě fungovat jako **přísllovečná určení**:

The aircraft flew into a large flock of seagulls just after take-off, and sustained multiple birdstrike. (Biber, Leech 1999:248)

Our picnic was completely ruined by a swarm of ants.

(<http://www.englishexercises.org/makeagame/viewgame.asp?id=6276> [cit.19.3.2015])

8. Kolektivní pojmenování skupin živočichů

Specifickou kategorií kolektivních podstatných jmen představují substantiva označující živočišné druhy. Angličtina nabízí celou řadu názvů pro pojmenování skupin živočichů. Badatelé v této oblasti nejčastěji narazí na výrazy odkazující na kolektiva, jakýmiž jsou například „*nouns of multitude*“, „*company terms*“, „*group terms*“, „*nouns of assembly*“, „*terms of ventry*“. Lipton ve své sbírce nazvané „*An Exaltation of Larks*“ podává vysvětlení posledního z termínů, neboť jej považuje za nejvhodnější variantu pro pojmenování kolektiv označujících skupiny zvířat. Podle etymologického slovníku slovo „*venery*“ znamená v tomto kontextu „*to hunt game*“, „*practice of hunting, the chase*“ tedy v překladu „*lovit*“ „*hon*“ nebo „*pronásledování*“. Sbírká kromě jiného obsahuje velký počet kolektiv, jejichž původ autor spatřuje ve středověké tradici lovu a pronásledování divoké zvěře. Většina těchto slov se používá již od 15. století a pochází právě z tohoto období, kdy lov patřil k oblíbeným druhům zábavy, byl důležitou součástí aristokratické osvěty a zaujímal přední místo ve středověké literatuře a umění. Uvedená skutečnost objasňuje, proč se v současné angličtině vyskytuje tak hojný počet kolektiv

vztahujících se ke zvířatům. O oblíbenosti těchto výrazů pojednává Juliana Berners v knize “The Book of St. Albans” (1486), která sčítá seznam sto šedesáti čtyř výrazů pro kolektivní označení skupin zvířat používaných již v té době. Většina těchto slov přežila a stala se součástí lexikálního standardu moderní angličtiny, jiná jsou používána čistě pro svůj půvab a schopnost vykouzlit humorné či poetické obrazy v naší živé představivosti (Lipton 1993:5).

James Lipton tvrdí, že mezi těmito výrazy existují jisté etymologické rozdíly. V závislosti na tom, co posloužilo jako zdroj inspirace pro vznik kolektivního označení, je uspořádal do šesti rodin uvedených v následující tabulce:

Tabulka 2: Zdroje kolektivního označení

Zvukomalebná pojmenování (onomatopoeia)	<i>a murmuration of starlings</i> <i>a gaggle of geese</i>
Charakteristické rysy chování	<i>a leap of leopards</i> <i>a skulk of foxes</i>
Podobnost celkového vzhledu nebo tvaru	<i>a knot of toads</i> <i>a parliament of owls</i>
Místo výskytu	<i>a shoal of bass</i> <i>a nest of rabbits</i>
Poznámka nebo komentář odrážející pohled pozorovatele (kladný nebo záporný)	<i>a richness of martens</i> <i>a cowardice of curs</i>
Chyba vzniklá v důsledku nesprávného přepisu, zachována následnými sestavovateli	<i>a school of fish, původně „shoal“.</i>

Lipton 1993:6, zpracováno autorkou

Na rozdíl od Liptona, který nazývá tuto podkategorii kolektiv „*terms of ventry*“, Todd a Hancock (1986:121) dávají přednost termínu „*nouns of assembly*“, v překladu kolektivní jména shromáždění a v této souvislosti poznamenávají, že zatímco většina

z nich, například: *flock of sheep* nebo *school of whales* jsou všeobecně známými pojmy, jiná jsou užívána jen velmi zřídka a jsou povědomá pouze svým sběratelům. Mezi taková patří:

an exaltation of larks

a kindle of kittens

a leap of leopards

Některá kolektiva používaná v souvislosti se zvířaty již svým významem odkazují na určitý kontext. Proto lze stejnou skupinu živočichů, ovšem v rozdílném prostředí, označit jiným kolektivem. Například výrazem „*a paddling of ducks*“ lze označit skupinu kachen pouze na vodě, zatímco husy na zemi jsou označovány jako „*gaggle*“ – hejno. Hejno letících hus je však nutné vyjádřit výrazem *skein*. (Todd a Hancock 1986:121)

Todd a Hancock dále poukazují na skutečnost, že po stránce praktického použití jazyka využívá běžný mluvčí relativně malý počet slov tohoto druhu, poněvadž mnoho z nich působí spíše jako vtipné slovní hříčky, než jako skutečné termíny založené na vědeckém pozorování a poznatcích. Z tohoto důvodu jsou používána více spisovateli než přírodovědci. Jako další příklady uvádějí:

a charm of goldfinches

a watch of nightingales

a wisp of snipe

Většina kolektiv označujících živočichy vznikla posunem slovního významu, při kterém pro označení nově vznikajících pojmů se využívá pojmenování již existujících. Uplatňuje se zde především metonymické přenášení názvů, při kterém se jedna z vlastností označované skupiny stává termínem pro označení celé skupiny.

James Lipton (1993:109) k výše zmíněnému poznamenává, že kolektiva označující živočichy jsou pozoruhodnou oblastí zkoumání, jelikož velké množství z nich je nádherně zkonstruováno a líčí svůj objekt natolik dokonale a výstižně, že zůstávají pořád jedinečná, pokud jde o pomůcku k identifikaci nebo slovotvorné umění. Dále autor dodává, že

pojmenování tohoto druhu odhalují poetické možnosti anglického jazyka stejně jako obratnost a důvtip jeho uživatelů a velkým dílem přispívají k obohacování slovní zásoby.

9. Kolektiva označující skupiny osob stejného povolání

Zájem o specifická kolektiva byl vždy značný a i v dnešní době stále přitahuje pozornost mnoha autorů a spisovatelů. Nová kolektiva vznikají spontánně nebo jsou záměrně vymyšlena v průběhu pracovní či zájmové činnosti nejrůznějších uživatelů jazyka. Jak již bylo naznačeno v předešlé části, zálibou mnohých z nich je přijít na nová, obvykle humorná kolektiva, včetně podstatných jmen týkajících se kromě zvířat i jiných oblastí, jako je například povolání. V tomto ohledu jsme mohli využít k průzkumu soutěž, která byla vyhlášena britským deníkem *The Independent*. Díky této soutěži se podařilo deníku přispět k tvorbě kolektiv několika rozmanitými příklady najednou, a to kolektivy vystihujícími skupiny občanů způsobem odrazujícím požadavky a vliv dnešní moderní doby.

Inspirace vzešla od samotných čtenářů, kteří se účastnili soutěže o invenci nových kolektivních pojmenování. Nešlo však o zcela novou myšlenku. Tato hra se slovy se poprvé objevila již v 15. století, a její význam poté vyzdvihl James Lipton. V průběhu následných let společně s dalšími nadšenci přispíval novými kolektivy do své sbírky. V důsledku toho bylo více než zřejmé, že si svou popularitu i uplatnění získá slovotvorná hra na vymýšlení kolektiv označujících skupiny osob, ať už jde o pojmenování přímá nebo obrazná zahrnující jistou dávku ironie či sarkasmu, jako je tomu u příkladů:

an eloquence of lawyers nebo *an exxaggeration of anglers* (The Independent 26 Feb 2013 p. 1)

Britský deník, *The Independent* vyzval své čtenáře, aby navrhli nová slova a oživil tak klesající tendenci kolektivních podstatných jmen do anglického jazyka. Soutěž vyvolala pozoruhodnou odezvu a sklídila velký počet podnětů. Publikován byl však jen malý zlomek nejlepších z nich. Vytvořená pojmenování reflektují stereotypy a předsudky o lidech určitého povolání, které se vžily ve společnosti, a ze kterých je patrné hluboké citění, obvykle hluboce nepřátelské citění vůči dané skupině odlehčené humorným pojetím.

Pro ilustraci bylo vybráno pouze několik nejzajímavějších kolektiv a příkladů vět demonstrujících jejich praktické použití v určitém kontextu:

A tightwaderie of bankers

Skeffington-Slyme was a member of a closely-knit tightwaderie of bankers.

Mezi lidmi například často převažuje názor, že bankéři jsou bezcitní a příliš majetně založení, proto nelibě nesou skutečnost, že jsou právě jim povinni platit za spravování svých finančních prostředků.

A waffle of MPs

“Newsnight” will be inviting a mixed waffle of MPs to debate the question.

Kolektivum odráží představu společnosti o politicích, jako o lidech s nižší úrovní morálních hodnot jako je upřímnost, zásadovost, dodržování slibů a jako o lidech, kteří se často vyjadřují nejasně a vyhýbavě.

A gazump of estate agents

A gazump of north London estate agents are getting together to lower their fees.

Výraz vystihuje představu společnosti o realitních makléřích jako o lidech, kteří jsou schopni porušovat gentlemanké dohody a o nepředvídatelnosti jejich obchodních praktik, jako je například zvýšení ceny nemovitosti těsně před dohodnutým prodejem nebo využívání jiných triků a taktik při obchodním vyjednávání a přesvědčování.

A jabber of journalists

Outside the Bechhams' hotel, a jabber of journalists had congregated.

Výraz zachycuje představu lidí o skupině novinářů jako o bezohledně vtíravé a příliš mluvící. (The Independent, 26 Feb 2013, p. 2-3)

Jak je patrné z výše uvedených příkladů, všechna tato pojmenování velmi trefně vystihují podstatný rys kolektivního chování jedinců určitého povolání. Jsou tvořena obdobným způsobem jako kolektiva označující živočichy, a to na základě metonymického

přenášení významu, kdy jedna podstatná vlastnost kolektivního chování se stává názvem celé skupiny.

Díky průzkumu je možné tvrdit, že kolektivní podstatná jména představují lexikální oblast, která je neustále dotvářena a sémantické tvoření slov je pojmenovacím postupem, který je stále živý a dosti produktivní.

III. Praktická část

1. Úvod

Výzkumná část bakalářské práce je rozdělena do 6 kapitol, které obsahově navazují na část teoretickou. Prvních 5 kapitol se zabývá analýzou korpusu sestávajícího z 13 výtisků známých britských deníků *The Independent* a *The Guardian* z roku 2013. Konkrétněji se jedná o 6 výtisků *The Independent* a 7 výtisků *The Guardian*, které zachycují období srpen – říjen roku 2013, jedná se tedy o angličtinu velmi současnou. Navazující části se věnují analýze a vyhodnocení gramaticko-lexikálního testu.

První kapitola je věnována charakteristice zdrojů excerpovaného materiálu. Poté následuje klasifikační a kvantifikační analýza získaných dat.

Celkem je zkoumáno 130 excerpt. Jedná se především o zprávy, články a reportáže zejména z oblasti politiky, ekonomiky, dále pak kultury, společenského života a sportu. V menší míře jsou zastoupeny recenze. Některé výňatky obsahují citace mluveného slova. Kolektiva byla vybrána a sémanticky rozříděna do následujících kategorií: kolektiva označující skupiny osob, zvířat a předmětů, kolektiva označující množství a kolektiva užitá metaforicky nebo na základě metonymického přenesení významu. První skupina byla dále rozdělena na kolektiva jedinečná, generická a specifická.

U každého kolektivního podstatného jména je napsána slovníková definice, český překlad a příklady jeho použití. Dále je uvedena četnost výskytu kolektiv v rámci výše zmíněných sémantických skupin a četnost výskytu jednotlivých výrazů na základě kvantifikovaných dat všech excerpt ze zkoumaného korpusu. Výsledky jsou zpracovány do grafů pro větší přehlednost. Následující kapitola ukazuje na základě rozboru kolektiv excerpovaných ve větném kontextu, v jakých konstrukcích se vyskytují, a které z těchto konstrukcí jsou nejčastější.

Vzhledem k tomu, že oba deníky jsou britské, dá se předpokládat, že budou zohledňovat vazby určené smyslem, a že budou v excerpotech převládat plurálové

konstrukce nad singulárovými. Z hlediska tendencí v anglickém jazyce budou převládat kolektiva vzniklá na základě metonymického přenosu významu nad kolektivy užitými v metaforickém významu, které by se daly spíše očekávat v knižní literatuře. Vzhledem k povaze textů je předpokladem, že nejvyšší počet výskytů budou mít kolektiva označující skupiny lidí, poté budou následovat předměty a na posledním místě zvířata.

2. Charakteristika zdrojů

První kapitola praktické části se zabývá povahou britských deníků *The Guardian* a *The Independent*. Deník *The Guardian* má své kořeny ve Velké Británii a byl založen v roce 1821 pod názvem *The Manchester Guardian*. Od roku 1959 se používá pouze název *The Guardian*. Vychází od pondělí do soboty s průměrným denním nákladem kolem 300 tisíc výtisků. Silnou pozici zastává také na internetu. *The Independent* byl založen v roce 1986 a vychází každý den včetně neděle s průměrným denním oběhem kolem 70 tisíc.

Novinové deníky jsou charakteristické užitím publicistického stylu, což je zvláštní žánr ovlivňující značnou část občanů, čtenářů. Zvláště jazyk novin formuje čtenáře, pro které je četba novin jediným literárním textem. Noviny rozšiřují jazykový repertoár čtenářů a podílejí se významnou měrou na kultivaci jazyka. I díky tomu je role novinových médií velmi důležitá. Publicistický jazyk také bezprostředně zaznamenává rysy a proměny současného jazyka a představuje tedy snadno dostupný materiál pro průzkum současného jazyka. Nesdělují pouze určitá fakta o světě, ale i fakta o sobě samém, o jazyce.

V obou výše zmíněných médiích se můžeme setkat s typickými slohovými útvary publicistického stylu, kterými jsou například zprávy, články, komentáře, sloupky, reportáže, referáty, fejetony, recenze, debaty a polemiky, objevují se zde i příspěvky psané jiným než publicistickým stylem, např. rozhovory s významnými osobnostmi či dopisy čtenářů.

Obsah výše uvedených deníků je rozdělen na rubriky, které jsou různě tematicky zaměřeny. Na první straně je pravidelně otiskován úvodník. Jeho tématem je vždy jedna ze zvláště důležitých otázek celospolečenského významu. Téměř polovinu novinových listů zabírají články, které se věnují závažným událostem a problémům, především politického

charakteru, obsahují hlavní zprávy z domova a ze světa, objasňují význam událostí a jejich společenský dosah. Ekonomice bývá obvykle věnováno rozmezí čtyř až pěti stran. Rubrika přináší informace o obchodních transakcích, zaměstnanosti či nezaměstnanosti, informace o burzách, bankovníctví a marketingu. V oddíle ze života kulturního jsou důležitým událostem, především uměleckým – divadelním představením, koncertům, výstavám, premiérám filmů, věnovány referáty a kritické posudky. Oba deníky nabízí svým čtenářům rubriky věnující se módě a životnímu stylu. Sportovní rubrika obsahuje zprávy o sportovním dění, rozhovory se sportovci a sportovními komentátory.

Předností výzkumu denního tisku je poskytnutí autentického materiálu, ve kterém je použit jazyk typický pro dané období. Další výhodou se jeví i možnost ověřitelnosti výsledků. Nevýhodou naopak je, že tento korpus nereprezentuje veškeré žánry a neposkytuje informace ze všech oblastí jazyka.

3. Sémantické rozdělení kolektiv

Při sestavování rozdělení byla využita klasifikace Quirka, která je rozebrána v teoretické části a také členění kolektiv podle Levina, které je uvedeno v publikaci *Agreement with collective nouns in English* (2001 s. 13). Zdrojem inspirace posloužil také článek od Čiprové-Páškové s názvem *Syntaktické aspekty kolektiv v současné angličtině* v *Časopise pro moderní filologii* (77, 1995, č. 1).

Výsledný průzkum všech excerpt umožnil rozdělit nalezená kolektiva do následujících skupin:

1. Kolektiva označující skupiny osob
 - a) kolektiva specifická
 - b) kolektiva generická
 - c) kolektiva jedinečná
2. Kolektiva označující skupiny zvířat

3. Kolektiva označující soubory neživých věcí
4. Kolektiva s početním významem
5. Kolektiva užitá metaforicky nebo na základě metonymického přenesení významu

Skupiny jsou popsány a vyhodnoceny v rámci strategie praktické části níže.

3.1. Kolektiva označující skupiny osob

Do této třídy spadají výrazy, používané pro popis skupin lidí, které jsou následně rozděleny na kolektiva specifická – obecná, běžně užívaná kolektiva označující skupiny osob, kolektiva generická – označující určitou sociální vrstvu a kolektiva jedinečná označující názvy států a politických institucí a organizací.

3.1.1. Kolektiva specifická

agency	/'eɪdʒ(ə)nsi/	agentura
---------------	---------------	-----------------

Definition: *a business or an organization that provides a particular service especially on behalf of other businesses or organizations*

(<http://www.oxforddictionaries.com/definition/learner/agency> [citace 23.5.2015])

Last month *the company* pleaded guilty to breaching its strict environmental permit and causing avoidable releases of untreated sewage to enter the sea, *the agency* said (The Guardian 24 Aug 2013 p. 19).

army	/'ɑːmi/	armáda
-------------	---------	---------------

Definition: *a particular country's fighting force*

(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/army> [citace 23.5.2015])

Britain yesterday blamed the Assad regime for the attack, the worst of its kind anywhere since Saddam Hussein's *army* gassed Kurds in the northern Iraqi town of Halabja in 1988, killing between 3,000-5,000 people (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).

The Syrian *army* has a tight grip on most of Damascus and the roads leading north to Homs and west to Tartous on the coast (The Independent 26 Aug 2013 p. 2).

association	/əˌsəʊ.si'eɪ.ʃən/	asociace
--------------------	--------------------------	-----------------

Definice: *a group of people who work together in a single organization for a particular purpose*

(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/association> [citace 23.5.2015])

Samantha Mallon, 41, works as a taxi driver, runs a quest-house, chairs Five Islands School's parent-teacher *association* and has a six-year-old son (The Independent 19 Aug 2013 p. 23).

audience	/'ɔː.diəns/	publikum
-----------------	--------------------	-----------------

Definice: *the group of people together in one place to watch or listen to a play, film, someone speaking, etc.* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/audience> [citace 25.5.2015])

She has a dynamic energy and this ease with *the audience* makes her instantly likeable. (The Independence 9 Sep 2013 p. 51).

Of course advertisers will only be interested in these channels if they have *an audience* (The Independent 19 Aug 2013 p. 51).

The noughties *audience* wanted their subjects to live under an authentic spotlight, and said so – anonymously (The Guardian 24 Aug 2013 p. 49).

band	/bænd/	skupina, kapela
-------------	---------------	------------------------

Definice: *a small group of musicians who play popular music together, often with a singer or singers* (http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/band_1?q=band [citace 25.5.2015])

Bands who rely on secret backing-tapes when they play live are “conning” fans, a rising musician has claimed (The Independent 19 Aug 2013 p. 7).

Not many set lists have a narrative arc or the feel of a group therapy session but no **band**, not even ABBA, have lived their personal lives in public and used this emotional roller-coaster as inspiration like the Mac (The Independent 24 Sep 2013 p. 46).

cast	/kɑ:st/	účinkující, obsazení
-------------	----------------	-----------------------------

Definice: *the actors in a film, play, or show* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/cast> [citace 25.5.2015])

In the first act the main parts are played by a community **cast** of students from local schools (The Independent 26 Aug 2013 p. 47).

class	/kla:s/	třída
--------------	----------------	--------------

Definice: *a group of people within society who have the same economic and social position or a group into which goods, services, or people are put according to their standard* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/class> [citace 25.5.2015])

When I asked her what **class** her parents belonged to, she noted that there was “always a bit of subjectivity about these things” before describing them as working-**class** (The Guardian 24 Aug 2013 p. 45).

“This means index results for an asset *class* may not necessarily reflect the performance of individual pieces or works of art,” he explains. (The Guardian 7 Sep 2013 p. 45)

club	/klʌb/	klub
-------------	---------------	-------------

Definice: *an organization of people with a common purpose or interest, who meet regularly and take part in shared activities*

(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/club> [citace 25.5.2015])

“When *the club* got the message to him that they were not going to sell him, he go this head down and has worked hard” (The Guardian 1 Oct 2013 p. 48).

The club confirmed to the Guardian that they could again have *a team*, once a full assessment is made (The Guardian 1 Oct 2013 p. 49).

collage, electoral	/'kɒl.ɑ:ʒ/	kolegium volitelů
---------------------------	-------------------	--------------------------

Definice: *a group of people whose job is to choose a political or religious leader*

(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/electoral-college> [citace 25.5.2015])

A majority (51 per cent) of them wants *the electoral collage* used to choose the party leader to be abolished. (The Independent 9 Sep 2013 p. 6).

commission	/kə'mɪʃ.ən/	komise
-------------------	--------------------	---------------

Definice: *a group of people who have been formally chosen to discover information about a problem or examine the reasons why the problem exists*

(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/commission> [citace 25.5.2015])

Now the Electoral *Commission*, which would be responsible for interpreting and enforcing the new law, has released that it is unhappy about its operation (The Independent 26 Aug 2013 p. 6).

committee	/kə'mit.i/	výbor, komise
-----------	------------	---------------

Definice: *a small group of people chosen to represent a larger organization and either make decisions or collect information for it*
 (http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/committee [citace 25.5.2015])

Fifa's executive *committee* will vote on Friday on whether to agree in principle to a controversial motion to move the Qatar World Cup to winter, which has provoked *leagues*, including *the Premier League*, as well as broadcasters and losing bidders (The Guardian 1 Oct 2013 p. 48).

But *BHP Billiton* also pointed out that its remuneration *committee* had decided to cut the LTIP payout by 35 % in reaction to a slump in business which had hit total shareholder returns since 2008 (The Guardian 24 Aug 2013 p. 40).

community	/kə'mju:niti/	společenství
-----------	---------------	--------------

Definice: *the people living in one particular area or people who are considered as a unit because of their common interests, social group, or nationality*
 (http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/community [citace 24.5.2015])

The company says most spills are due to gangs tapping pipelines to steal oil but local *communities* say *the company* is responsible for more spills than it acknowledges (The Guardian 24 Aug 2013 p. 37).

Effective malign anonymity is impossible in the small rural *communities* of *the* upper *bourgeoisie* (The Guardian 24 Aug 2013 p. 49).

However, the USA continued to toe a cautious line, asking its intelligence *community* to gather more information before deciding what to do about it (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).

company	/'kʌm.pə.ni/	společnost
---------	--------------	------------

Definice: *an organization that sells goods or services in order to make money* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/company> [citace 24.5.2015])

Last year, the Vice. com website grew from two million monthly users to 15 million, and *the company* generated annual revenue of \$ 175 m in 2012 (The Independent 19 Aug 2013 p. 12).

Although the OFT has not revealed the names of *the companies*, they have been widely reported (The Guardian 24 Aug 2013 p. 12).

Last month *the company* pleaded guilty to breaching its strict environmental permit and causing avoidable releases of untreated sewage to enter the sea, *the agency* said (The Guardian 24 Aug 2013 p. 19).

The company says most spills are due to gangs tapping pipelines to steal oil but local *communities* say *the company* is responsible for more spills than it acknowledges (The Guardian 24 Aug 2013 p. 37).

The company made its decision yesterday as a fourth body, missing since Friday, was discovered in the washed-up wreckage of the aircraft (The Independent 26 Aug 2013 p. 6).

Unilever's Dr David Mela sits with him on the SACN carbohydrate *group* and the two are also on the government's calorie reduction expert *group*, which advises food *companies* and health *groups* involved in the Department of Health's Responsibility Deal, aimed at improving public health in England (The Guardian 7 Sep 2013 p. 14).

The company has halted production at its factory in Wuxi near Shanghai after the blaze tore through the foundry for 90 minutes. (The Guardian 7 Sep 2013 p. 44).

But **the company** fell behind smartphone rivals led by Apple's iPhone and in March last year said it would quit the consumer market to focus on corporate clients (The Guardian 24 Sep 2013 p. 8).

council	/'kaʊn.səl/	výbor, rada
----------------	--------------------	--------------------

Definice: *a group of people elected or chosen to make decisions or give advice on a particular subject, to represent a particular group of people, or to run a particular organization*

(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/council> [citace 25.5.2015])

It is the intention of **the Council** for contracts to come into effect from 1st July 2014 and each contract will initially be for 3 years with an opportunity to extend every 2 years thereafter for a further 4 years (The Guardian 14 Aug 2013 p. 33).

The scheme would effect children placed in voluntary care, but **the council** would still pay for statutory child protection for young offenders and those involved in anti-social behaviour (The Guardian 14 Aug 2013 p. 13).

The council will also be able to test the English of all those doctors who have worked in Britain for sometime but whose language shortcomings have later arisen during fitness-to-practise investigations (The Guardian 7 Sep 2013 p. 6).

court	/kɔ:t/	soud
--------------	---------------	-------------

Definice: *a place where trials and other legal cases happen, or the people present in such a place, especially the officials and those deciding if someone is guilty*

(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/court> [citace 25.5.2015])

The court heard conflicting accounts of Hutton's physical and mental wellbeing before Hamazah's death in Desember 2009 (The Guardian 24 Sep 2013 p. 13).

crew	/kru:/	posádka, štáb
-------------	---------------	----------------------

Definice: *a group of people who work together, especially all those who work on and operate a ship, aircraft, etc.:* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/crew> [citace 25.5.2015])

This autumn, after protracted wrangling and years of debate, Hollande's **government** will enforce new labour and salary rights for French film **crews**, from set designers and camera **teams** to directors of photography (The Guardian 24 Aug 2013 p. 29).

We could even see the naval **crew** on the upper deck and the Stars and Stripes drifting in the warm breeze. (The Independent 9 Sep 2013 p. 4).

Such lessons are becoming more important: at one Hong Kong airline, cabin **crew** are learning kung fu (The Guardian 1 Oct 2013 p. 20).

crowd	/kraud/	Dav
--------------	----------------	------------

Definice: *a large number of people gathered together in a disorganized or unruly way* (<http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/crowd> [citace 25.5.2015])

During slavery, uprisings often coincided with large gatherings like Christmas celebrations, during which the enslaved used the cover of **the crowd** to strike against their masters (The Guardian 24 Aug 2013 p. 51).

A crowd surrounded the police station late on Saturday and then went on an hours-long rampage after authorities refused to hand over the assault suspect, a police officer from the area told the Associated Press (The Independent 26 Aug 2013 p. 32).

In that, he has succeeded admirably: this is highly competent catnip for the water-cooler *crowd* (The Guardian 7Sep 2013 p. 9).

Two songs in, she wins *the crowd* over with a Miss Elliott cover. (The Independence 9 Sep 2013 p. 51).

The crowd presses in for a better view, then falls back again to give her more room (The Independent 24 Sep 2013 p. 46).

More than a million people are expected to descend on the Notting Hill Carnival this weekend – but watching overhead will be *a team* of police “super recognisers” who have been selected for their ability to spot known offenders among *the crowds* (The Guardian 24 Aug 2013 p. 3).

department	/dɪˈpɑːtm(ə)nt/	oddělení, katedra
------------	-----------------	-------------------

Definice: *a division of a large organization such as a government, university, or business, dealing with a specific area of activity*

(<http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/department> [citace 23.5.2015])

One staff member from Clarence House was seconded to the Cabinet Office for two years and a second spend six weeks in *the department*, which has oversight of constitutional issues (The Independent 19 Aug 2013 p. 8).

And it demanded an urgent explanation of how quickly *the Department* would plug significant gaps in project expertise. (The Independent 9 Sep 2013 p. 25).

enemy	/'enəmi/	nepřítel
-------	----------	----------

Definice: *a person who hates somebody or who acts or speaks against somebody/something, a country that you are fighting a war against*

(<http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/enemy?q=enemy>
[citace 25.5.2015])

Rebel shots take lumps of mortar off the mosque behind them, their *enemy* convinced they have a spotter in the minaret (The Guardian 7 Sep 2013 p. 4).

family	/'fæm.əl.i/	rodina
---------------	--------------------	---------------

Definice: *all the people who are related to each other; a group of related animals and plants or a group of related things*

(http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/family_1?q=family [citace 25.5.2015])

Speaking in Edinburg, the Labour leader returned to one of his major themes by accusing David Cameron of presiding over an “unprecedented living standards crisis” for *the majority of families* since he took power in 2010 (The Guardian 24 Aug 2013 p. 12).

The poorest working *families* will not benefit from the government’s proposed childcare support – while those higher up the income scale will get substantial payments, according to a leading thinktank (The Guardian 24 Aug 2013 p. 27).

The two ruling Syrian *families*, the Assads and the Makhloufs, are Aawites, and much of the Damascus establishment hails from *the sect*, which is loosely aligned to Shia Islam and comprises 12 % of Syria’s *population* (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).

gang	/gæŋ/	gang, banda
-------------	--------------	--------------------

Definice: *an organized group of criminals, a group of young people who spend a lot of time together and often cause trouble or fight against other groups*

(http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/gang_1?q=gang [citace 25.5.2015])

A member of *the public* called *the police* fearing that an armed **gang** was preparing to commit a crime (The Guardian 24 Aug 2013 p. 18).

generation	/ˌdʒenə'reɪʃn/	generace
-------------------	-----------------------	-----------------

Definice: *all the people who were born at about the same time; a stage in the development of a product, usually a technical one*

(<http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/generation?q=generation> [citace 25.5.2015])

In the 1970s, it was North Sea oil that drew Salmond's **generation** towards the nationalist cause; in the 1980s, recruiting sergeant was Mrs Thatcher (The Guardian 24 Aug 2013 p. 45).

And for the first time since Berlin fell to the Allies, the next **generation** faces being poorer than their parents. (The Independent 9 Sep 2013 p. 16).

“For the better world, not only for the Iranian people but for the next **generation** across the globe, I earnestly hope that President Rouhani will receive a warm welcome and meaningful responses during his visit to the UN” (The Guardian 24 Sep 2013 p. 2).

Next season we will see if the younger **generation** gets even more of a look-in (The Guardian 24 Sep 2013 p. 8).

Espinosa's independent, critical voice touched **a generation** of Cuba scholars around the world, ... (The Independent 24 Sep 2013 p. 48).

ghetto	/'get.əʊ/	ghetto
---------------	------------------	---------------

Definice: *an area of a city, especially a very poor area, where people of a particular race or religion live closely together and apart from other people* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/ghetto> [citace 25.5.2015])

Ms Kyenge, the minister for integration, this morning called for children to remain integrated at school to avoid the creation of *ghettos*. (The Independent 9 Sep 2013 p. 35).

government	/'gʌv.ən.mənt/	vláda
-------------------	-----------------------	--------------

Definice: *the group of people who officially control a country*
(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/government> [citace 25.5.2015])

We urge *the government* to think again and bring forward more comprehensive proposals (The Independent 19 Aug 2013 p. 5).

This autumn, after protracted wrangling and years of debate, Hollande's *government* will enforce new labour and salary rights for French film *crews*, from set designers and camera *teams* to directors of photography (The Guardian 24 Aug 2013 p. 29).

The government has also announced that it plans to press ahead with a “carbon” or “green” tax to try to push the French economy away from dependence on fossil fuels (The Independent 26 Aug 2013 p. 32).

The government is aiming to shore up support for the multibillion-pound HS2 rail project by providing a wider economic analysis of the benefits of the scheme, which was hailed yesterday by David Cameron as vital to the UK economy (The Guardian 7 Sep 2013 p. 10).

But the way *the government* have gone about it is benefiting no one (The Guardian 1 Oct 2013 p. 4).

group	/gru:p/	skupina, kolektiv
--------------	----------------	--------------------------

Definice: *a number of people or things that are put together or considered as a unit*
(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/group> [citace 25.5.2015])

Some MPs have ongoing feuds with him, including one **group** of Conservatives who considered wearing badges branded “Bollocked by Bercow” (The Guardian 24 Aug 2013 p. 10).

Warrant Officer Class One Peat, from Edinburg, was supporting a Danish patrol in January when **the group** was hit by an improvised explosive device (IED) (The Guardian 24 Aug 2013 p. 27).

Rebel **groups** have received contact from investigators indentifying themselves as UN team members asking for biological samples to be taken from animals, too (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).

However, it has been unable to clear the capital of rebel **groups**, which continue to pose a potent threat to its institutions (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).

But in a larger **group**, where familiarity is not likely to grow, the named individual is likely to want protection against the masked stranger (The Guardian 24 Aug 2013 p. 49).

Unilever’s Dr David Mela sits with him on the SACN carbohydrate **group** and the two are also on the government’s calorie reduction expert **group**, which advises food **companies** and health **groups** involved in the Department of Health’s Responsibility Deal, aimed at improving public health in England (The Guardian 7 Sep 2013 p. 14).

Among **staff** at the East London mosque, the sense of anger at plans by **the English Defence League** to demonstrate nearby today is amplified by their belief that there are more constructive things they could be doing with their time than planning how to respond to **the** far-right **group** (The Guardian 7 Sep 2013 p. 16).

The Beats – most notably Kerouac, Ginsberg, William Burroughs and Michael McClure – were the close-knit **group** of poets and writers in the years following the Second World War known for their experimentation with drugs, sexual freedom, fascination with Eastern religions, rejection of materialism and, above all, the explicit autobiographical writings that put them at odds with the prevailing social order of the 1950s (The Independent 24 Sep 2013 p. 48).

He might to do that again with this *group of players* (The Guardian 1 Oct 2013 p. 47).

jury	/'dʒʊə.ri/	porota
-------------	-------------------	---------------

Definice: *a group of people who have been chosen to listen to all the facts in a trial in a law court and to decide if a person is guilty or not guilty, or if a claim has been proved* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/jury> [citace 25.5.2015])

“The conduct complained of simply had no place on any ward,” he told *the jury* (The Guardian 24 Aug 2013 p. 8).

But last week *the jury* heard a recording of Khan’s police interview after his arrest for assault, in which he repeatedly told officers how badly Hamzahhad been neglected and asked for a doctor to check on him (The Guardian 24 Sep 2013 p. 13).

league	/li:g/	liga
---------------	---------------	-------------

Definice: *a group of teams playing a sport who take part in competitions between each other* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/league> [citace 25.5.2015])

Fifa’s executive *committee* will vote on Friday on whether to agree in principle to a controversial motion to move the Qatar World Cup to winter, which has provoked *leagues*, including *the Premier League*, as well as broadcasters and losing bidders (The Guardian 1 Oct 2013 p. 48).

mafia	/'mæf.i.ə/	mafie
--------------	-------------------	--------------

Definice: *a close group of people who are involved in similar activities and who help and protect each other, sometimes to the disadvantage of others* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/mafia> [citace 25.5.2015])

“We have to find out where the money is – the white collars – because there are bosses in all this, even if *the mafia* is less well organised than it was in the past.” (The Guardian 7 Sep 2013 p. 37).

nation	/'neɪ.ʃən/	národ
---------------	-------------------	--------------

Definice: *a large group of people of the same race who share the same language, traditions, and history, but who might not all live in one area* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/nation> [citace 25.5.2015])

“There is no national celebration and all I can see is *a nation* in mourning over the audacity of so few to steal from so many.” (The Independent 13 Aug 2013 p. 31)

orchestra	/'ɔ:.kɪ.strə/	orchestr
------------------	----------------------	-----------------

Definice: *a large group of musicians who play many different instruments together and are led by a conductor* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/orchestra> [citace 25.5.2015])

As *orchestras* grew and music become louder, more complex and longer, and especially when it become impossible for the individual musician to hear what he or she was playing, the role of a time-keeper in front of *the orchestra* began to develop. (The Guardian 7 Sep 2013 p. 57).

Asked if she would conduct the Vienna Philharmonic, which took until 1997 to admit the first woman to *the orchestra*, she said ruefully: “They haven’t called.” (The Guardian 7 Sep 2013 p. 6).

organisation	/,ɔ:.gən.aɪ'zeɪ.ʃən/	organizace, společnost
---------------------	-----------------------------	-------------------------------

Definition: *a group of people who work together in an organized way for a shared purpose* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/organization?q=organisation> [citace 25.5.2015])

The organisation, which was recently commissioned by ministers to put forward plans for civil service reform, has previously recommended that voting should be made compulsory – as is already the case in Australia (The Independent 26 Aug 2013 p. 19).

police	/pə'li:s/	policie
---------------	------------------	----------------

Definition: *an official organization whose job is to make people obey the law and to prevent and solve crime; the people who work for this organization* (http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/police_1?q=police [citace 25.5.2015])

A member of *the public* called *the police* fearing that an armed *gang* was preparing to commit a crime (The Guardian 24 Aug 2013 p. 18).

“There is no substantial move to make *the police* look like *the population*” (The Guardian 7 Sep 2013 p. 29).

Admitting that the intelligence varied in credibility, he said that *police* received reports in January and June 2011 that Duggan had fired shots and in June of that year that he was storing drugs at his home and intended to take possession of a firearm (The Guardian 24 Sep 2013 p. 8).

Thai *police* have arrested two people on suspicion of attempting to sell endangered wildlife after pop star Rihanna tweeted a photograph of herself clutching a protected primate on the resort island of Phuket (The Guardian 24 Sep 2013 p. 21).

The police were urged by a Conservative MP, Rob Wilson, to examine *a number of* six-figure payments to former BBC executives that appeared in excess of their contractual entitlement (The Guardian 18 Aug 2013 p. 13).

population	/ˌpɒp.jʊˈleɪ.ʃən/	obyvatelstvo, populace
-------------------	--------------------------	-------------------------------

Definice: *all the people living in a particular country, area, or place; all the people or animals of a particular type or group who live in one country, area, or place* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/population> [citace 25.5.2015])

Cyber security experts at the University of Kent said it was “quite shocking” that 2,3 % of *the population* reported losing more than £10,000 to online fraudster (The Guardian 24 Aug 2013 p. 22).

The two ruling Syrian *families*, the Assads and the Makhloufs, are Aawites, and much of the Damascus establishment hails from *the sect*, which is loosely aligned to Shia Islam and comprises 12 % of Syria’s *population* (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).

“There is no substantial move to make *the police* look like *the population*” (The Guardian 7 Sep 2013 p. 29).

Obama is fond of saying that 98 % of the world’s *population* is signed up to the convention forbidding the use of chemical weapons in war. (The Guardian 7 Sep 2013 p. 51).

House sparrow *populations* across Britain have been hit by a loss of nesting sites and food sources, particularly a lack of insects to feed their young (The Guardian 24 Sep 2013 p. 10).

“And although *the public* cannot be briefed on everything, there has to be enough out there so that *the majority of the population* believe what are doing is acceptable” (The Guardian 1 Oct 2013 p. 2).

“From this study it is hard to know whether stress contributes directly to the development of dementia, whether it is purely an indicator of another underlying risk factor in *this population of women*, or whether the link is due to an entirely different factor.” (The Guardian 1 Oct 2013 p. 14).

... they hope to raise enough money to buy and protect small lots of secondary forest that will link different *populations of the primate* (The Guardian 1 Oct 2013 p. 14).

quartet	/kwɔ:'tet/	kvartet
----------------	-------------------	----------------

Definition: *a group of four people who play musical instruments or sing as a group* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/quartet> [citace 25.5.2015])

Manchester’s indie-pop *quartet* the 1975 formed a decade ago while starting secondary school and where they realised that making music was “better than going to work” (The Independent 24 Sep 2013 p. 47).

sect	/sekt/	sekta
-------------	---------------	--------------

Definition: *a religious group that has separated from a larger religion and is considered to have extreme or unusual beliefs or customs* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/sect> [citace 25.5.2015])

The two ruling Syrian *families*, the Assads and the Makhloufs, are Aawites, and much of the Damascus establishment hails from *the sect*, which is loosely aligned to Shia Islam and comprises 12 % of Syria’s *population* (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).

staff	/sta:f/	personál, zaměstnanci
--------------	----------------	------------------------------

Definice: *all the workers employed in an organization considered as a group*
(<http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/staff> [citace 25.5.2015])

These light-hearted examples show the wide range of issues council *staff* deal with each day (The Independent 26 Aug 2013 p. 19).

Among *staff* at the East London mosque, the sense of anger at plans by *the English Defence League* to demonstrate nearby today is amplified by their belief that there are more constructive things they could be doing with their time than planning how to respond to the far-right *group* (The Guardian 7 Sep 2013 p. 16).

team	/ti:m/	tým, kolektiv
-------------	---------------	----------------------

Definice: *a number of people or animals who do something together as a group*
(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/team> [citace 25.5.2015])

More than a million people are expected to descend on the Notting Hill Carnival this weekend – but watching overhead will be *a team* of police “super recognisers” who have been selected for their ability to spot known offenders among *the crowds* (The Guardian 24 Aug 2013 p. 3).

The operation, carried out by a 250-strong *team* of officers across London, targeted gang crime, drug supply and other offences that could have an impact on the safety of carnival (The Guardian 24 Aug 2013 p. 3).

He said that if the inspectors were not granted access the UK was ready to return to *the UN security council* to seek a stronger mandate for *the team* (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).

This autumn, after protracted wrangling and years of debate, Hollande’s *government* will enforce new labour and salary rights for French film *crews*, from set designers and camera *teams* to directors of photography (The Guardian 24 Aug 2013 p. 29).

Other designers work intensely with the in-house *team* to create frames that are intirely unique to their vision (The Independent 26 Aug 2013 p. 37).

He led Labour's negotiating *team* in talks with the Tories and Lib Dems on party funding which collapsed in July (The Guardian 7 Sep 2013 p. 17).

The club confirmed to the Guardian that they could again have *a team*, once a full assessment is made (The Guardian 1 Oct 2013 p. 49).

troop	/tru:p/	vojáci, tlupa, houf
--------------	----------------	----------------------------

Definice: *soldiers on duty in a large group; a large group of people or animals*
(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/troop> [citace 25.5.2015])

Although the case related only to the murder of three victims, it sets the precedent that countries that provide *troops* for UN missions be held responsible for their conduct. (The Guardian 7 Sep 2013 p. 39).

3.1.2 Kolektiva generická

the bourgeoisie	/ˌbɔːʒ.wɑːˈziː/	buržoazie
------------------------	------------------------	------------------

Definice: *(in Marxism) the part of society, including employers and people who run large companies, that has most of the money and takes advantage of ordinary workers*
(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/the-bourgeoisie> [citace 26.5.2015])

Effective malign anonymity is impossible in the small rural *communities* of *the* upper *bourgeoisie* (The Guardian 24 Aug 2013 p. 49).

the clergy	/'klɜːdʒi/	duhovenstvo
-------------------	-------------------	--------------------

Definice: *the body of all people ordained for religious duties, especially in the Christian Church*

(<http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/clergy?q=clergy+>[citace 26.5.2015])

In Damascus, too, hundreds followed his head, while *the* Syrian *clergy* implored Christians to remain in the country. (The Independent 9 Sep 2013 p. 2).

the elite	/ɪˈli:t/	elita
------------------	-----------------	--------------

Definice: *the richest, most powerful, best-educated, or best-trained group in a society* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/elite> [citace 26.5.2015])

In the Beowulf legend a young nobleman from southern Sweden goes to neighdouring Denmark to save its ruling *elite* from the depredations of a monstrous man-eating giant called Grendel (The Independent 26 Aug 2013 p. 27).

the media	/ˈmi:diə/	média
------------------	------------------	--------------

Definice: *the main ways that large numbers of people receive information and entertainment, that is television, radio, newspapers and the internet* (<http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/media?q=media> [citace 26.5.2015])

Although you are likely to see pictures in *the media* of very famous or very rich car enthusiasts – think Rod Stewart, Pink Floyd drummer Nick Mason or JCB magnate Sir Anthony Bamford – Hatlara denies that classic-car buying is an elitist activity. (The Guardian 7 Sep 2013 p. 45).

the opposition	/ˌɒpəˈzɪʃn/	opozice
-----------------------	--------------------	----------------

Definice: *the people you are competing against in business, a competition, a game, etc; the main political party that is opposed to the government; political parties that are in a parliament but are not part of the government*

(<http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/opposition?q=opposition> [citace 26.5.2015])

The Sunnis largely support **the opposition** in Syria but Hezbollah is resolutely backing the Assad regime (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).

“I know that some people would like to say that this is some kind of conspiracy brought about by **the opposition** in Syria,” the British foreign secretary said, ... (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).

Thus **BHP** stumbled towards its target of outperforming **the opposition** by 5,5 % a year (The Guardian 24 Aug 2013 p. 43).

“There is a serious risk that **the opposition** can no longer achieve its main objective up there,” said an influential backer of **the Syrian opposition** (The Guardian 1 Oct 2013 p. 23).

the press	/pres/	tisk
------------------	---------------	-------------

Definice: *newspapers and magazines; the journalists and photographers who work for newspapers and magazines*

(<http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/press> [citace 26.5.2015])

Photographs of a “topless” David Cameron have appeared in **the press**, though no one has gone as far as to suggest that he is “flaunting his curves” (The Guardian 24 Aug 2013 p. 47).

For more than 40 years – since the publication of the so-called Pentagon papers in 1971 – it has been accepted that the state will not succeed in trying to obtain prior restraint of **the press** (The Guardian 24 Aug 2013 p. 52).

A *crowd* surrounded the police station late on Saturday and then went on an hours-long rampage after authorities refused to hand over the assault suspect, a police officer from the area told *the Associated Press* (The Independent 26 Aug 2013 p. 32).

the public	/'pʌb.lɪk/	veřejnost
------------	------------	-----------

Definice: all ordinary people; the group of people who are involved with you or your organization, especially in a business relationship (http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/public [citace 26.5.2015])

“And although *the public* cannot be briefed on everything, there has to be enough out there so that *the majority of the population* believe what are doing is acceptable” (The Guardian 1 Oct 2013 p. 2).

One might imagine it's these kinds of activities – perfectly legal, but understandably of interest to *the public* in a democracy debating a major change policy - that a bill on the “transparency of lobbying” would help disclose (The Independence 19 Aug 2013 p. 4).

A total of 70 per cent of the tickets to all sporting events in next year's Games will be available to *the public*, the organisers said (The Independent 19 Aug 2013 p. 13).

A member of *the public* called *the police* fearing that an armed *gang* was preparing to commit a crime (The Guardian 24 Aug 2013 p. 18).

3.1.3. Kolektiva jedinečná

the Cabinet	/'kæb.ɪ.nət/	kabinet, užší vláda
-------------	--------------	---------------------

Definice: *a small group of the most important people in government, who advise the President or Prime Minister and make important decisions*

(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/cabinet?q=cabinet> [citace 26.5.2015])

Parliament has revolted, voting against Zeman in a confidence vote last week, and yesterday *the Cabinet* resigned, clearing the way for early elections which could resolve the deadlock (The Guardian 14 Aug 2013 p. 18).

David Cameron is expected to shuffle *the Cabinet* this autumn, with Tories including Amber Rudd, Nicky Morgan and Karen Bradley tipped for top jobs (The Independent 15 Aug 2013 p. 11).

the Congress	/ˈkɒŋ.gres/	Kongres
---------------------	--------------------	----------------

Definice: *the elected group of politicians in the US who are responsible for making the law, consisting of the Senate and the House of Representatives*

(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/congress> [citace 26.5.2015])

British sources yesterday suggested that Obama, struggling to put together a *majority* in *the US Congress* for military strikes, may have to wait for up to a fortnight for a vote in the house of Representatives, where *opposition* is strong (The Guardian 7 Sep 2013 p. 1).

the BBC	/ˌbiː.biːˈsiː/	britská mediální společnost
----------------	-----------------------	------------------------------------

Definice: *the British Broadcasting Corporation: a British organization that broadcasts on television, radio, and the internet*

(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/the-bbc?q=the+BBC> [citace 26.5.2015])

Promoting his play, he said during a radio interview that most of what *the BBC* produced was “garbage” (The Independent 15 Aug 2013 p. 20).

The BBC is facing criticism and a £ 5. 000 bill after a terror alert near its northern headquarters in Salford (The Guardian 18 Aug 2013 p. 16).

BHP Billiton	/,bi: ɛɪtʃ 'pi: bɪlɪtɒn/	těžební společnost
---------------------	--------------------------	---------------------------

Definition: *an Anglo-Australian multinational mining, metals and petroleum company headquartered in Melbourne, Australia*
 (https://en.wikipedia.org/wiki/BHP_Billiton [citace 27.5.2015])

But *BHP Billiton* also pointed out that its remuneration *committee* had decided to cut the LTIP pay out by 35 % in reaction to a slump in business which had hit total shareholder returns since 2008 (The Guardian 24 Aug 2013 p. 40).

Thus *BHP* stumbled towards its target of outperforming *the opposition* by 5,5 % a year (The Guardian 24 Aug 2013 p. 43).

the English Defence League	/'ɪŋ.gliʃ dɪ'fens li:g/	anglická obranná liga
-----------------------------------	-------------------------	------------------------------

Definice: *non-violent & non-political organisation who fight against Islamic-extremism* (<http://www.urbandictionary.com/define.php?term=English+Defence+League> [citace 26.5.2015])

Among *staff* at the East London mosque, the sense of anger at plans by *the English Defence League* to demonstrate nearby today is amplified by their belief that there are more constructive things they could be doing with their time than planning how to respond to *the* far-right *group* (The Guardian 7 Sep 2013 p. 16).

Parliament	/'pɑ:ləmənt/	Parlament
-------------------	--------------	------------------

Definice: *the group of people who are elected to make and change the laws of a country*

(<http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/parliament?q=parliament>
[citace 26.5.2015])

Parliament has revolted, voting against Zeman in a confidence vote last week, and yesterday **the Cabinet** resigned, clearing the way for early elections which could resolve the deadlock (The Guardian 14 Aug 2013 p. 18).

Vital elections will then be held for the Scottish **parliament** in 2016 when the SNP will almost certainly continue to be a dominant force (The Guardian 24 Aug 2013 p. 51).

MP's are preparing to challenge ministers over the secondments when **Parliament** returns next month and will attempt to trigger a Commons inquiry into the Prince's influence over the Government machine (The Independent 19 Aug 2013 p. 8).

the Pentagon	/'pentəgən/	Pentagon
---------------------	--------------------	-----------------

Definice: *the building near Washington DC that is the headquarters of the US Department of Defense and the military leaders*

(<http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/pentagon?q=pentagon>
[citace 26.5.2015])

Options for a military strike drawn up by **the Pentagon** are already on President Barack Obama's desk (The Independent 26 Aug 2013 p. 4).

the Premier League	/'prem.i.ər li:g/	anglická fotbalová liga
---------------------------	--------------------------	--------------------------------

Definice: *the top football league (= group of competing teams) in England since 1992, consisting of 20 teams from England and Wales*

(<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/the-premier-league?q=league> [citace 26.5.2015])

Fifa's executive *committee* will vote on Friday on whether to agree in principle to a controversial motion to move the Qatar World Cup to winter, which has provoked *leagues*, including *the Premier League*, as well as broadcasters and losing bidders (The Guardian 1 Oct 2013 p. 48).

the UN Security Council	/sɪ'kjʊərəti 'kaʊnsl/	Rada bezpečnosti OSN
--------------------------------	------------------------------	-----------------------------

Definice: *the part of the United Nations that tries to keep peace and order in the world, consisting of representatives of fifteen countries* (<http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/the-security-council?q=the+Security+Council> [citace 26.5.2015])

He said that if the inspectors were not granted access the UK was ready to return to *the UN security council* to seek a stronger mandate for *the team* (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).

South Africa and Argentina said the issue had to be settled through *the UN security council* (The Guardian 7 Sep 2013 p. 5).

“It would mean the loss of Trident ... and because of the loss of population and of Trident, *the rest of* the UK would lose its permanent seat on *the security council* in *the UN* and its voting power inside the EU would be radically slashed.” (The Guardian 18 Aug 2013 p. 11).

the Vatican	/'væt.ɪ.kən/	Vatikán
--------------------	---------------------	----------------

Definice: *the Pope (= the leader of the Catholic Church) or the officials who represent the Pope* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/the-vatican?q=the+Vatican> [citace 26.5.2015])

The Vatican has also hinted that Pope Benedict might join Francis for the event despite the retired pontiff's expressed desire to spend his final days "hidden from the world" in the Vatican monastery (The Guardian 1 Oct 2013 p. 3).

3.2. Kolektiva označující skupiny zvířat

Tato skupina zahrnuje pouze jeden příklad kolektivního podstatného jména, který se ve studovaném korpusu vyskytl, a tím je *cattle*.

cattle	/'kætl/	dobytek
---------------	----------------	----------------

Definice: *cows and bulls that are kept as farm animals for their milk or meat* (<http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/cattle>[citace 28.5.2015])

Ministers and the National Farmers' Union (NFU) say badger culling is essential to curb rising tuber culosis in *cattle*, which led to 38,000 *cattle* being slaughtered in 2012, at a cost of £100 m to taxpayers (The Guardian 7 Sep 2013 p. 11).

3.3. Kolektiva označující soubory neživých věcí

collection	/kə'lekʃn/	sbírka, skupina
-------------------	-------------------	------------------------

Definice: *a group of objects of one type that have been collected by one person or in one place* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/collection> [citace 27.5.2015])

He added: "For the people who live in Northern Ireland, I should say we are not just an island, we are *a collection* of islands." (The Guardian 7 Sep 2013 p. 5).

The slice of rock is one of 85 items being sold by Elliott, who is the owner of the UK's largest private *collection* of space memorabilia (The Guardian 18 Aug 2013 p. 17).

data	/'dɛtə/	data, údaj
-------------	----------------	-------------------

Definice: *facts or information, especially when examined and used to find out things or to make decisions* (www.oxforddictionaries.com/definition/english/data [citace 27.5.2015])

Two of the programmes, Prism and Tempora, can sweep up vast amounts of personal *data*, which is shared between the two countries (The Guardian 24 Sep 2013 p. 1).

With their help, academics were brought in to analyse and publish *data* on the scale of shale gas's UK worth (The Independence 19 Aug 2013 p. 4)

The data shows sharp regional variations in cancer survival and mortality rates across the UK, with London and the South coming out best and the North performing worst (The Independent 19 Aug 2013 p. 11).

For Amazon and Google especially, being able to process and store huge amounts of *data* is essential to their success (The Guardian 24 Aug 2013 p. 6).

jewellery	/'dʒu:.əl.ri/	šperky
------------------	----------------------	---------------

Definice: *decorative objects worn on your clothes or body that are usually made from valuable metals, such as gold and silver, and precious stones* (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/british/jewellery> [citace 27.5.2015])

Other finds from around the hall have included fragments of glass drinking vessels, 40 pieces of bronze, gold and silver *jewellery*, *pottery* imported from England and the Rhineland – and the wing of a sea eagle, whose feathers may well have been used for fletching arrows (The Independent 26 Aug 2013 p. 27).

Amongst the 200 pieces of *jewellery* on display is a pearl necklace worn by Marilyn Monroe and the slightly macabre pearl-drop earring worn by Charles I at his execution in 1649 (The Independent 26 Aug 2013 p. 37).

lingerie	/'lænzəri/	dámské spodní prádlo
-----------------	-------------------	-----------------------------

Definice: *(used especially by shops/stores) women's underwear*
(<http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/lingerie> [citace 27.5.2015])

Her collection this season was a successful mix of sportswear details and couture fabrics, the frills of *lingerie* and the chaste charm of striped nightshirts (The Guardian 1 Oct 2013 p. 13).

pottery	/'pɒtəri/	hliněné nádobí
----------------	------------------	-----------------------

Definice: *pots, dishes, etc. made with clay that is baked in an oven, especially when they are made by hand*
(<http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/pottery?q=pottery> [citace 27.5.2015])

Other finds from around the hall have included fragments of glass drinking vessels, 40 pieces of bronze, gold and silver *jewellery*, *pottery* imported from England and the Rhineland – and the wing of a sea eagle, whose feathers may well have been used for fletching arrows (The Independent 26 Aug 2013 p. 27).

3.4. Kolektiva s počtním významem

Do této významové skupiny jsou zařazena kolektiva označující množství.

majority	/mə'dʒɔrəti/	většina
----------	--------------	---------

Definice: *the largest part of a group of people or things*

(<http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/majority> [citace 28.5.2015])

Speaking in Edinburg, the Labour leader returned to one of his major themes by accusing David Cameron of presiding over an “unprecedented living standards crisis” for *the majority of families* since he took power in 2010 (The Guardian 24 Aug 2013 p. 12).

“And although *the public* cannot be briefed on everything, there has to be enough out there so that *the majority of the population* believe what are doing is acceptable” (The Guardian 1 Oct 2013 p. 2).

It would be an exaggeration to say that this effect ignited an anti-monarchist *majority* (The Independent 19 Aug 2013 p. 15).

OK, that leaves *a majority* not expecting any growth or predicting a loss, ... (The Independent 19 Aug 2013 p. 49).

Vladimir Putin insisted that *a majority* of the G20 opposed any US-led intervention in Syria (The Guardian 7 Sep 2013 p. 1).

A majority (51 per cent) of them wants the electoral *collage* used to choose the party leader to be abolished. (The Independent 9 Sep 2013 p. 6).

British sources yesterday suggested that Obama, struggling to put together *a majority* in *the US Congress* for military strikes, may have to wait for up to a fortnight for a vote in the house of Representatives, where *opposition* is strong (The Guardian 7 Sep 2013 p. 1).

minority	/maɪ'nɔrəti/	menšina
----------	--------------	---------

Define: *the smaller part of a group; less than half of the people or things in a large group* (<http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/minority> [citace 28.5.2015])

“**The Government** has proposed the very narrowest definition of who the register should cover: it will include only consultant lobbyists, **a minority** in the industry”, he said (The Independent 19 Aug 2013 p. 4).

I just don't believe that it's useful to insist that general truths about contemporary sexual mores can be extrapolated from deliberate humiliation and cruelty by an almost universally condemned **minority** (The Guardian 24 Aug 2013 p. 47).

a number of	/'nʌmbə(r)/	počet, množství
--------------------	--------------------	------------------------

Define: *a quantity of people or things*
(http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/number_1?q=number [citace 28.5.2015])

The police were urged by a Conservative MP, Rob Wilson, to examine **a number of** six-figure payments to former BBC executives that appeared in excess of their contractual entitlement (The Guardian 18 Aug 2013 p. 13).

the rest of	/rest/	zbytek, ostatní
--------------------	---------------	------------------------

Define: *the remaining part of something*
(http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/rest_1#rest_1__219 [citace 28.5.2015])

“It would mean the loss of Trident ... and because of the loss of population and of Trident, **the rest of** the UK would lose its permanent seat on **the security council** in **the UN** and its voting power inside the EU would be radically slashed.” (The Guardian 18 Aug 2013 p. 11).

3.5. Kolektiva užitá metaforicky nebo na základě metonymického přenesení významu

V rámci této skupiny bylo objeveno celkem 6 případů substantiv s kolektivním významem, které byly užity jako přenesená pojmenování. Ve všech 6 případech jde o metonymické přenesení názvu. Proti očekávání však v korpusu nebyl nalezen žádný příklad metaforického užití kolektiv.

Tabulka 3: *Výskyt přeneseného významu v korpusu*

Metaforické přenesení významu	0
Metonymické přenesení významu	6

Součástí analyzovaného materiálu byly 3 typy metonymie:

Tabulka 4: *Typy metonymie v korpusu*

Typ metonymie	Počet
metonymie označující zemi nebo město, ze které sportovní tým pochází	3
metonymické použití názvů států a politických institucí, které označují skupinu s více jedinci	2
metonymie klubová, která na místo jednotlivců označuje celý klub pomocí jeho názvu	1

Zdroj: zpracováno autorkou

Můžeme tedy analyzovaný text rozdělit na následující ukázky:

1. Metonymie označující zemi nebo město, ze které sportovní tým pochází:

Hampshire demolished Scotland by nine wickets in a one – sided Group B game in Glasgow (The Guardian 19 Aug 2013 p. 39)

Australia have to remember that and come out fighting in the final Test (The Guardian 19 Aug 2013 p. 36).

2. Metonymické použití názvů států a politických institucí, které označují skupinu s více jedinci:

*Options for a military strike drawn up by **the Pentagon** are already on President Barack Obama's desk* (The Independent 26 Aug 2013 p. 4).

***The Vatican** has also hinted that Pope Benedict might join Francis for the event despite the retired pontiff's expressed desire to spend his final days "hidden from the world" in the Vatican monastery* (The Guardian 1 Oct 2013 p. 3).

V tomto příkladu je název **Pentagon** metonymicky vztahován k Ministerstvu obrany Spojených států amerických spíše než k samotné budově. Název **Vatikán**, který se používá k označení církevního státu, slouží rovněž k popisu skupiny čelních představitelů Katolické církve.

Posledním typem metonymie, která se ve zkoumaném korpusu vyskytla, je:

3. Metonymie klubová, tedy taková, která na místo jednotlivců označuje celý klub pomocí jeho názvů:

*Reina saved at point-blank range from Laurent Koscielny as **Arsenal** were denied the gloss that they deserved* (The Guardian Oct 1 2013 p. 38).

Provedený průzkum dokázal, že jednoznačně převažují kolektiva vytvořená na základě metonymického přenosu názvu nad kolektivy užitými metaforicky. Ve zkoumaném korpusu nebyl zaznamenán ani jeden případ metaforického užití kolektiva. Důvodem je druh publikačního korpusu z novinářského prostředí, který byl zvolen k analýze, neboť metaforické kolektivy bychom spíše mohli očekávat v knižní literatuře.

4. Shrnutí výsledků sémantické analýzy kolektiv

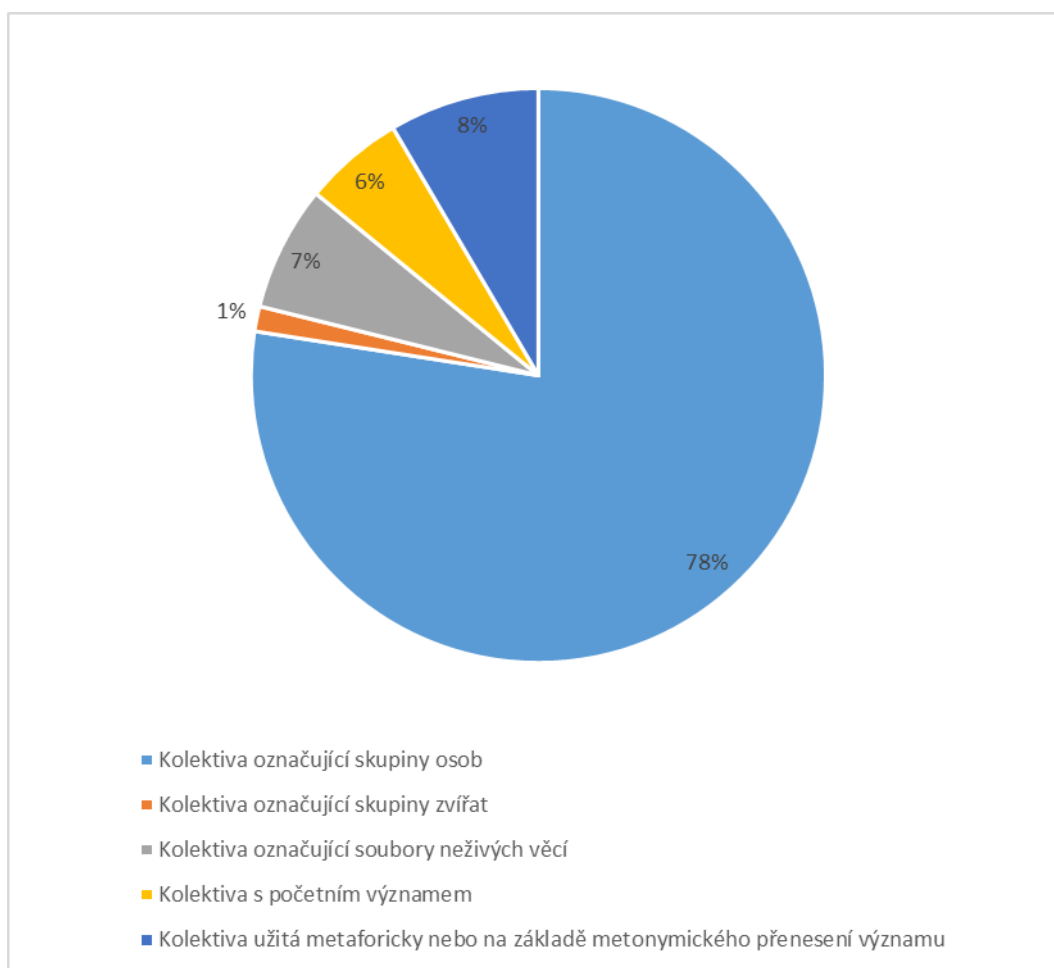
Tato kapitola se zabývá analýzou sémantického rozdělení substantiv. V následující tabulce můžeme sledovat rozložení všech výše rozebraných 69 kolektiv v definovaných sémantických skupinách a jejich procentuální zastoupení ve vybraném korpusu.

Tabulka 5: Počet a procentuální podíl kolektivních podstatných jmen v sémantických skupinách

Kolektivní podstatná jména		Počet	
		n	%
Kolektiva označující skupiny osob (celkem 55=78 %)	specifická	38	54
	generická	7	10
	jedinečná	10	14
Kolektiva označující skupiny zvířat		1	1
Kolektiva označující soubory neživých věcí		5	7
Kolektiva s početním významem		4	6
Kolektiva užitá metaforicky nebo na základě metonymického přenesení významu		6	8
Celkem		71	100

Pro znázornění procentuálního podílu sémantických skupin ve zkoumaném korpusu byl vytvořen následující graf:

Graf 1: Procentuální zastoupení sémantických skupin v korpusu

Graf s procentuálním zastoupením kolektiv v sémantických skupinách nám ukazuje, že v excerptech jsou nejvíce zastoupena podstatná jména označující skupiny osob – celkem 78 %. Z toho je 54 % specifických kolektivních substantiv, 10 % generických a 14 % jedinečných. Následují s větším odstupem kolektiva vzniklá pomocí změny slovního významu – 8 %. Celkově bylo nalezeno 6 kolektivních pojmenování vzniklých tímto způsobem, přitom všechna zastupovala metonymické přenesení názvu. Dalšími nejčastějšími byla substantiva označující soubory neživých věcí – 7 %. Pomyslné čtvrté místo obsadila kolektiva označující množství – 6 % a minimální podíl – 1 % zastupují kolektiva označující skupiny zvířat.

Výzkum ukázal, že nejvyšší počet výskytů měla kolektiva označující skupiny lidí. Souvisí to především s obsahovou náplní a tematickým zaměřením zkoumaných deníků. Novinové články v denících *The Guardian* a *The Independent* informují především o

společenských jevech, seznamují s aktuálními událostmi a otázkami společenského dění politického, ekonomického, kulturního a sportovního. Jsou zde proto kolektiva označující státní instituce, organizace, skupiny hudebníků, sportovců. Vždy podle toho jakým tématem a oblastí společenského života se článek zabýval.

Zároveň bylo zjištěno, že britské deníky se vyznačují vysokou mírou užití kolektiv vzniklých na základě metonymického přenesení názvů. Přesto však bylo očekáváno, že se metaforické užití bude vyskytovat alespoň v jednom případě, což se nestalo. Tento fakt lze objasnit tím, že většina excerpovaných dokladů pro výzkum byla získána z publicistických zpravodajských textů a analytických žánrů, které používají neutrální spisovný jazyk, a proto se vyznačují malou měrou použití obrazných pojmenování. Metaforická kolektiva bychom našli snáze v beletristických publicistických žánrech nebo v umělecké literatuře.

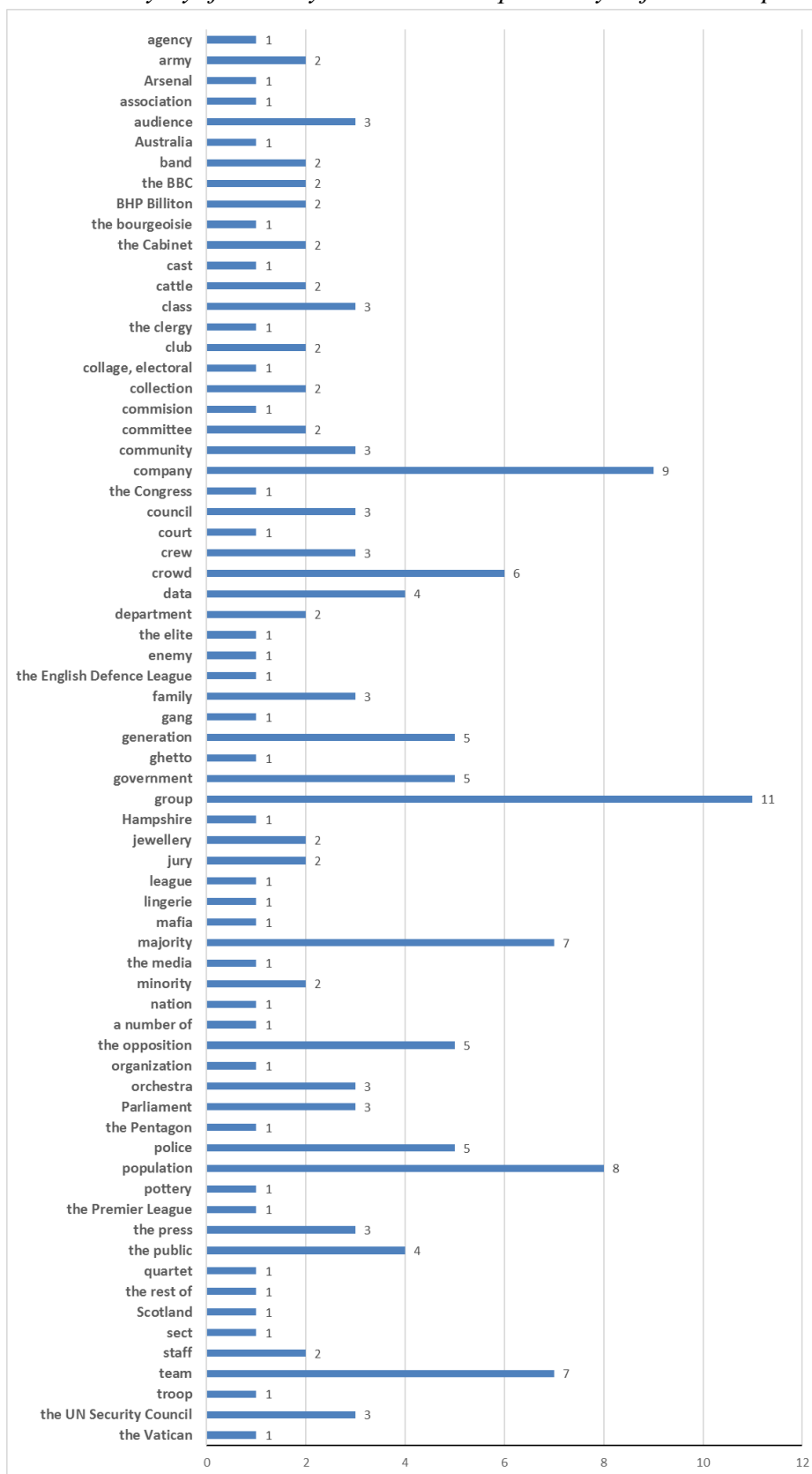
Logický je také minimální výskyt kolektiv označujících skupiny zvířat, tyto bychom hledali spíše v jinak tematicky zaměřených periodikách.

5. Frekvence výskytu jednotlivých kolektiv v korpusu

Dalším odvětvím výzkumu kolektiv je kvantitativní analýza kolektivních podstatných jmen, která pracuje s 69 kolektivy, která byla ve zkoumaném korpusu nalezena.

Graf nám ukazuje četnost jejich výskytu.

Graf 2: Výskyt jednotlivých kolektivních podstatných jmen v korpusu

Jak je vidět z výše uvedeného grafu, nejčastěji užívaným kolektivem v korpusu, je jednoznačně kolektivum *group* s 11 výskyty. Čestnost tohoto kolektiva je způsobena jeho širokou škálou použití pro téměř všechny skupiny lidí a zvířat. Všestrannost užití kolektiva byla ve zkoumaném korpusu zcela evidentní. Dalšími hojně používanými výrazy jsou *company* s 9 případy užití, *population* – s 8, *team* a *majority* se sedmičetným zastoupením. Kolektivum *crowd* se vyskytlo celkem šestkrát. Výrazy *generation*, *government*, *the opposition*, *police* se objevili v korpusu pětkrát a kolektiva *the public* a *data* čtyřikrát. Ostatní kolektivní podstatná jména se vyskytla v korpusu maximálně třikrát.

Vysoký výskyt kolektiv *population*, *team*, *majority*, *generation* je způsobený jejich obecností, četnost ostatních byla určena širokou škálou excerpt věnovaných ekonomické a finanční problematice a také domácí a zahraniční politické scéně.

Jak již bylo naznačeno výše, výrazným ukazatelem frekvence výskytu jednotlivých kolektiv je šířka jejich významu, která byla též definována v praktické části práce. Následující slova jsou tedy již zaměřena o něco specifitěji a s přibývajícím zúžením významu se procento zastoupení přímo úměrně snižuje.

6. Výskyt singulárných a plurálních konstrukcí s kolektivy

Na základě rozboru kolektiv excerptovaných ve větném kontextu bylo zjištěno, v jakých konstrukcích se vyskytují, a které jsou z těchto konstrukcí nejčastější.

Bylo nalezeno celkem 30 příkladů vět s kolektivním podstatným jménem ve funkci podmětu, což umožňuje prozkoumat, s jakým tvarem predikativního slovesa se tato kolektiva pojí. Příklady jsou uvedené níže. V 21 případech vidíme shodu kolektiv s přísudkem zřetelně označujícím singulární tvar slovesa. Další 9 příkladů obsahují kolektiva, po nichž následuje plurální tvar slovesa.

Příklady singulární konstrukce přísudkového slovesa:

MPs are preparing to challenge ministers over the secondments when *Parliament returns* next month and will attempt to trigger a Commons inquiry into the Prince's influence over the Government machine (The Independent 19 Aug 2013 p. 11).

The data shows sharp regional variations in cancer survival and mortality rates across the UK, with London and the South coming out best and the North performing worst (The Independent 19 Aug 2013 p. 11).

A member of *the public* called *the police* fearing that an armed *gang was preparing* to commit a crime (The Guardian 24 Aug 2013 p. 18).

Warrant Officer Class One Peat, from Edinburgh, was supporting a Danish patrol in January when *the group was hit* by an improvised explosive device (IED) (The Guardian 24 Aug 2013 p. 27).

The company says most spills are due to gangs tapping pipelines to steal oil but local *communities* say the company is responsible for more spills than it acknowledges (The Guardian 24 Aug 2013 p. 37).

The Syrian *army has* a tight grip on most of Damascus and the roads leading north to Homs and west to Tartous on the coast (The Independent 26 Aug 2013 p. 2).

Now the Electoral *Commission, which* would be responsible for interpreting and enforcing the new law, *has revealed* that *it* is unhappy about *its* operation (The Independent 26 Aug 2013 p. 6).

The organisation, which was recently commissioned by ministers to put forward plans for civil service reform, *has* previously *recommended* that voting should be made compulsory – as is already the case in Australia (The Independent 26 Aug 2013 p. 19).

The government has also *announced* that *it* plans to press ahead with a “carbon” or “green” tax to try to push the French economy away from dependence on fossil fuels (The Independent 26 Aug 2013 p. 32).

The government is aiming to shore up support for the multibillion-pound HS2 rail project by providing a wider economic analysis of the benefits of the scheme, which was hailed yesterday by David Cameron as vital to the UK economy (The Guardian 7 Sep 2013 p. 10).

“We have to find out where the money is – the white collars – because there are bosses in all this, even if *the mafia is* less well organised than it was in the past.” (The Guardian 7 Sep 2013 p. 37).

Obama is fond of saying that 98 % of the world’s *population is signed up* to the convention forbidding the use of chemical weapons in war. (The Guardian 7 Sep 2013 p. 51).

The company has halted production at its factory in Wuxi near Shanghai after the blaze tore through the foundry for 90 minutes. (The Guardian 7 Sep 2013 p. 44).

A *majority* (51 per cent) of them wants *the electoral collage* used to choose the party leader to be abolished. (The Independent 9 Sep 2013 p. 6).

And for the first time since Berlin fell to the Allies, the next *generation faces* being poorer than their parents. (The Independent 9 Sep 2013 p. 16).

Next season we will see if the younger *generation gets* even more of a look-in (The Guardian 24 Sep 2013 p. 8).

The crowd presses in for a better view, then falls back again to give her more room (The Independent 24 Sep 2013 p. 46).

The Vatican has also hinted that Pope Benedict might join Francis for the event despite the retired pontiff’s expressed desire to spend his final days “hidden from the world” in the Vatican monastery (The Guardian 1 Oct 2013 p. 3).

Parliament has revolted, voting against Zeman in a confidence vote last week, and yesterday *the Cabinet* resigned, clearing the way for early elections which could resolve the deadlock (The Guardian 14 Aug 2013 p. 18).

The BBC is facing criticism and a £ 5. 000 bill after a terror alert near its northern headquarters in Salford (The Guardian 18 Aug 2013 p. 16).

But *BHP Billiton* also pointed out that its remuneration *committee had decided* to cut the LTIP payout by 35 % in reaction to a slump in business which had hit total shareholder returns since 2008 (The Guardian 24 Aug 2013 p. 40).

Příklady plurálové konstrukce přísudkového slovesa:

Thai *police have arrested* two people on suspicion of attempting to sell endangered wildlife after pop star Rihanna tweeted a photograph of herself clutching a protected primate on the resort island of Phuket (The Guardian 24 Sep 2013 p. 21).

But the way *the government have gone* about it is benefiting no one (The Guardian 1 Oct 2013 p. 4).

Such lessons are becoming more important: at one Hong Kong airline, cabin *crew are learning* kung fu (The Guardian 1 Oct 2013 p. 20).

The police were urged by a Conservative MP, Rob Wilson, to examine *a number of* six-figure payments to former BBC executives that appeared in excess of their contractual entitlement (The Guardian 18 Aug 2013 p. 13).

These light-hearted examples show the wide range of issues council *staff deal* with each day (The Independent 26 Aug 2013 p. 19).

Not many set lists have a narrative arc or the feel of a group therapy session but no *band*, not even ABBA, *have lived their* personal lives in public and used this emotional roller-coaster as inspiration like the Mac (The Independent 24 Sep 2013 p. 46).

“And although *the public* cannot be briefed on everything, there has to be enough out there so that *the majority of the population believe* what are doing is acceptable” (The Guardian 1 Oct 2013 p. 2).

Reina saved at point-blank range from Laurent Koscielny as *Arsenal were denied* the gloss that *they* deserved (The Guardian Oct 1 2013 p. 38).

Australia have to remember that and come out fighting in the final Test (The Guardian 19 Aug 2013 p. 36).

Z výše uvedených příkladů je patrné, že singulárové konstrukce sloves jsou častější.

Užití singulárového tvaru slovesa v těchto příkladech odpovídá pojetí kolektiva jako celku.

Dále se v excerpovaném materiálu vyskytlo 26 příkladů vět se zájmeny odkazujícími na kolektivum. Rozebráno bylo pouze 23 příkladů, tak jak 3 příklady obsahovaly kolektivum ve tvaru množného čísla (*bands, groups, orchestras*). V 16 případech je kolektivum ve větě zastoupeno zájmenem ve tvaru jednotného čísla, jedná se o osobní zájmeno *it*, přivlastňovací zájmeno *its* a vztažné zájmeno *which*, v 10 případech je na kolektivum ve tvaru singuláru odkazováno zájmenem, které má formu plurálu, tím je vztažné zájmeno *who*, osobní zájmeno *they*, přivlastňovací zájmeno *their* a osobní zájmeno v předmětovém tvaru *them*. Příklady kolektiv ve větném kontextu jsou uvedeny níže.

Singulárová forma odkazovacích zájmen:

“It would mean the loss of Trident ... and because of the loss of population and of Trident, ***the rest of*** the UK would lose ***its*** permanent seat on ***the security council*** in ***the UN*** and ***its*** voting power inside the EU would be radically slashed.” (The Guardian 18 Aug 2013 p. 11).

One staff member from Clarence House was seconded to the Cabinet Office for two years and a second spend six weeks in ***the department***, ***which*** has oversight of constitutional issues (The Independent 19 Aug 2013 p. 8).

The two ruling Syrian ***families***, the Assads and the Makhloufs, are Aawites, and much of the Damascus establishment hails from ***the sect***, ***which*** is loosely aligned to Shia Islam and comprises 12 % of Syria’s ***population*** (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).

But ***BHP Billiton*** also pointed out that ***its*** remuneration ***committee*** had decided to cut the LTIP payout by 35 % in reaction to a slump in business which had hit total shareholder returns since 2008 (The Guardian 24 Aug 2013 p. 40).

The government ***has*** also ***announced*** that ***it*** plans to press ahead with a “carbon” or “green” tax to try to push the French economy away from dependence on fossil fuels (The Independent 26 Aug 2013 p. 32).

The company ***has halted*** production at ***its*** factory in Wuxi near Shanghai after the blaze tore through the foundry for 90 minutes. (The Guardian 7 Sep 2013 p. 44).

Thus **BHP** stumbled towards its target of outperforming **the opposition** by 5,5 % a year (The Guardian 24 Aug 2013 p. 43).

The company made its decision yesterday as a fourth body, missing since Friday, was discovered in the washed-up wreckage of the aircraft (The Independent 26 Aug 2013 p. 6).

Now the Electoral **Commission**, which would be responsible for interpreting and enforcing the new law, has revealed that it is unhappy about its operation (The Independent 26 Aug 2013 p. 6).

The organisation, which was recently commissioned by ministers to put forward plans for civil service reform, has previously recommended that voting should be made compulsory – as is already the case in Australia (The Independent 26 Aug 2013 p. 19).

The government has also announced that it plans to press ahead with a “carbon” or “green” tax to try to push the French economy away from dependence on fossil fuels (The Independent 26 Aug 2013 p. 32).

Unilever’s Dr David Mela sits with him on the SACN carbohydrate **group** and the two are also on the government’s calorie reduction expert **group**, which advises food **companies** and health **groups** involved in the Department of Health’s Responsibility Deal, aimed at improving public health in England (The Guardian 7 Sep 2013 p. 14).

Two of the programmes, Prism and Tempora, can sweep up vast amounts of personal **data**, which is shared between the two countries (The Guardian 24 Sep 2013 p. 1).

The BBC is facing criticism and a £ 5. 000 bill after a terror alert near its northern headquarters in Salford (The Guardian 18 Aug 2013 p. 16).

Plurálová forma odkazovacích zájmen:

V prvních dvou příkladech se uplatnila shoda podle principu blízkosti, zájmeno *who* se zde vztahuje spíše k postmodifikovanému plurálovému substantivu *recognisers* a *Conservatives*, než kolektivu samotnému, a zájmeno *their* v první větě k substantivu *recognisers*.

More than a million people are expected to descend on the Notting Hill Carnival this weekend – but watching overhead will be *a team* of police “super recognisers” who have been selected for their ability to spot known offenders among *the crowds* (The Guardian 24 Aug 2013 p. 3).

Some MPs have ongoing feuds with him, including one *group* of Conservatives who considered wearing badges branded “Bollocked by Bercow” (The Guardian 24 Aug 2013 p. 10).

V následující větě je gramatické číslo odkazovacích zájmen *their* a *them* ovlivněno postmodifikujícími plurálovými substantivy *poets* a *writers*, která umožňují blíže určit druh skupiny, označované kolektivem *group*.

The Beats – most notably Kerouac, Ginsberg, William Burroughs and Michael McClure – were the close-knit *group* of poets and writers in the years following the Second World War known for their experimentation with drugs, sexual freedom, fascination with Eastern religions, rejection of materialism and, above all, the explicit autobiographical writings that put them at odds with the prevailing social order of the 1950s (The Independent 24 Sep 2013 p. 48).

Reina saved at point-blank range from Laurent Koscielny as *Arsenal* were denied the gloss that they deserved (The Guardian Oct 1 2013 p. 38).

“When *the club* got the message to him that they were not going to sell him, he go this head down and has worked hard” (The Guardian 1 Oct 2013 p. 48).

The club confirmed to the Guardian that they could again have *a team*, once a full assessment is made (The Guardian 1 Oct 2013 p. 49).

The noughties *audience* wanted their subjects to live under an authentic spotlight, and said so – anonymously (The Guardian 24 Aug 2013 p. 49).

Manchester’s indie-pop *quartet* the 1975 formed a decade ago while starting secondary school and where they realised that making music was “better than going to work” (The Independent 24 Sep 2013 p. 47).

Not many set lists have a narrative arc or the feel of a group therapy session but no *band*, not even ABBA, have lived *their* personal lives in public and used this emotional roller-coaster as inspiration like the Mac (The Independent 24 Sep 2013 p. 46).

Výsledky této etapy výzkumu ukázaly, že v excerpovaném materiálu jednoznačně převažují singulárové konstrukce přísudkového slovesa a odkazovacích zájmen. Vzhledem k tomu, že excerpované doklady byly získány z britských deníků a britská angličtina zohledňuje shodu podle smyslu, v níž se gramatické číslo přísudkového slovesa a odkazovacího zájmena řídí spíše významem kolektiva, než jeho gramatickým tvarem, očekávali bychom převažující výskyt plurálových konstrukcí. V rozebraných příkladech je tomu naopak. Svoji roli v tom sehrálo několik faktorů, sémantických, gramatických a stylistických. Singulárový tvar slovesa a odkazovacího zájmena v nalezených příkladech je ovlivněn jak významem samotného kolektiva, tak i sémantikou slovesné fráze. Z průzkumů výše uvedených příkladů vyplynulo, že velkou skupinu představují kolektiva označující názvy významných společností, institucí, politických a vojenských organizací, správních úřadů a výborů, jedná se tedy o orgány s určitou rozhodovací pravomocí (*the BBC, company, government, Parliament, the Vatican, organization, comission, committee, mafia, gang*). Slovesa použitá ve spojení s těmito kolektivy označují druh činnosti, kterou tyto orgány vykonávají jako ucelené jednotky, nikoli jako jednotliví členové skupiny (*Parliament returns; the company says; committee had decided; the commission has releaved; the organization has recommended; the government has announced; the government has aiming; the company has halted; the Vatican has hinted; Parliament has revolted; the BBC is facing; the mafia is organised*).

Další kategorii představují kolektiva, která často označují skupiny s velmi vysokým počtem jedinců, proto jejich použití v kontextu, který klade důraz na jednotlivé členy skupiny, je velice nepravděpodobný. Těmito kolektivy jsou: *army, generation, population, audience, majority, crowd*.

Zajímavým zjištěním, které analýza poskytla, bylo to, že singulárové tvary se častěji vyskytovaly v novinových rubrikách *News*, zatímco plurálové převažovaly v rubrikách o kultuře a sportu, což vlastně naznačuje už samotný význam kolektiv ve výše uvedených excerptech nebo jejich větný kontext.

Převaha užití singulárových konstrukcí s kolektivy souvisí jak s druhem publikačního korpusu, tak i stylistickou diferenciací mezi jednotlivými rubrikami deníků. Novinové stránky v rubrikách *News* téměř vždycky zaplňují publicistické útvary více formálního charakteru, než některé jiné části novin, ve kterých angličtina upřednostňuje užití singulárových konstrukcí s kolektivy před konstrukcemi plurálovými (Hewings 2013:80).

Z výsledků této etapy výzkumu můžeme konstatovat, že predikce předpovídající větší výskyt plurálových konstrukcí se v tomto případě nepotvrdila. Analýza excerpovaného materiálu ukázala pravý opak. Použití singulárové formy sloves a zájmen výrazně převažuje nad použitím formy plurálové.

7. Shrnutí praktické části

Celkem bylo zkoumáno 69 kolektivních podstatných jmen, která byla nalezena ve 130 výňatech excerpovaných z britských deníků *The Guardian* a *The Independent* z roku 2013. Jednalo se o zprávy, články a reportáže z oblasti politiky, kultury, společenského života a sportu. Výzkum zahrnoval sémantické rozdělení, analýzu zastoupení sémantických skupin a jednotlivých kolektiv ve vybraném korpusu. V rámci sémantického rozdělení **byl potvrzen předpoklad, že největší zastoupení budou mít substantiva označující skupiny osob – 78 %**. Následovala s velkým odstupem kolektiva užitá metaforicky nebo na základě metonymického přenesení významu – 8 %. V této souvislosti **se potvrdil další předpoklad, že budou převládat kolektiva vzniklá na základě metonymického přenosu významu nad kolektivy užitými v metaforickém významu**, což se potvrdilo ve všech šesti případech. Důvodem je druh publikačního korpusu, který byl zvolen k analýze, metaforická kolektiva bychom spíše mohli očekávat v knižní literatuře. Nejméně pak byla zastoupena kolektiva označující soubory neživých věcí, kolektiva s početným významem a kolektiva označující skupiny zvířat, která jsou spíše obsažena v jinak tematicky zaměřených publikacích.

V klasifikační analýze bylo ukázáno, v jakém počtu a v jakém procentuálním zastoupení se kolektiva vyskytovala v jednotlivých sémantických skupinách. Kategorie

specifických kolektiv označující skupiny osob byla nejpočetnější. Tento fakt lze přisoudit jak tematickému zaměření novinových deníků tak i jejich obecnému charakteru.

Kapitola týkající se kvantitativní analýzy obsahovala abecední přehled a četnost výskytu jednotlivých kolektiv nalezených v korpusu. Zjistilo se, že nejčastěji užívaným kolektivem bylo jednoznačně kolektivum *group* s 11 případy výskytu. Četnost tohoto kolektiva je způsobena jeho širokou škálou použití pro téměř všechny skupiny lidí a zvířat. Jeho všestrannost ve vybraném korpusu byla zcela evidentní. Dalšími hojně používanými výrazy byly *company*, *population*, *majority*, *team*, *crowd*, *generation*, *government*, *the opposition*, *police*, *data* a *the public*. Naopak zřídka byla zaznamenána slova jako *cattle*, *lingerie* nebo *pottery*. Výsledné zastoupení kolektiv je tedy zcela v souladu s predikcí, která byla očekávána. Vzhledem k typu zkoumaných deníků není výsledný počet zastoupených kolektiv pro označení předmětů a zvířat překvapivý. Tato bychom mohli nalézt převážně v titulech zabývajících se technikou nebo přírodními vědami.

V části zabývající se výskytem singuláru a plurálu v korpusu **se predikce předpovídající větší výskyt plurálových konstrukcí nepotvrdila**. Ze zkoumaného materiálu vyplynulo, že použití singulárové formy sloves a zájmen bylo v korpusu mnohem častější. Výrazná převaha singulárových konstrukcí nad plurálovými ve zkoumaných příkladech byla ovlivněna jak významem samotných kolektiv, tak i sémantikou slovesných frází. Nejpočetnějšími v analyzovaném materiálu byla kolektiva používaná pro označení různých společností, organizací, institucí a výborů státních orgánů, která se pojila se slovesy označujícími druh činnosti, kterou tyto orgány vykonávají jako ucelené jednotky. Další kategorii tvořila kolektiva, která označují skupiny s velmi vysokým počtem jedinců, proto je velice nepravděpodobné jejich použití v kontextu, který by kladl důraz na jednotlivé členy skupiny. Tato fakta vypovídají o tom, že shoda s kolektivou se řídila spíše významem než gramatickými pravidly. Značný vliv na výsledek měl také druh publikačního korpusu a stylistické rozdíly mezi novinovými rubrikami. Převážná většina textů v novinových denících *The Guardian* a *The Independent* je psaná formální angličtinou, která upřednostňuje použití singulárových tvarů. Výzkum také ukázal, že singulárové tvary se častěji vyskytovaly v novinových rubrikách *News*, zatímco plurálové převažovaly v rubrikách o kultuře a sportu.

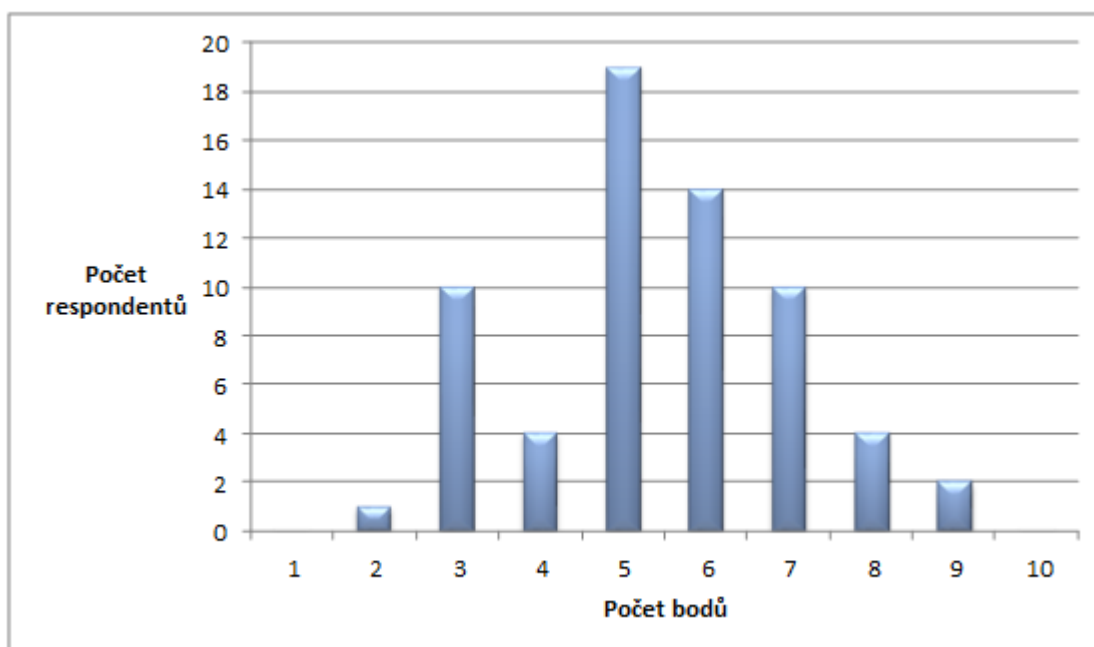
8. Zpracování a vyhodnocení výsledků gramaticko-lexikálního testu

Další etapa výzkumu má za cíl ověřit znalosti studentů anglistiky v oblasti kolektivních podstatných jmen. Za tímto účelem byl vytvořen gramaticko-lexikální test, skládající se z deseti otázek s alternativními odpověďmi, z nichž pouze jedna byla správná, tzv. multiple choice test. Test byl zadán studentům 2. a 3. ročníku bakalářského studia oboru Anglický jazyk na pedagogické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Studenti probírali problematiku kolektivních podstatných jmen v hodinách morfologie.

Test se skládá z 10 otázek: 5 otázek zaměřených na gramatiku a 5 týkajících se slovní zásoby a je součástí Přílohy. V tomto testu mohli studenti získat maximálně 10 bodů. Výsledky testování byly následně zpracovány a vyhodnoceny. Test byl psán v hodině morfologie s časovou dotací 10 minut. Celkový počet respondentů byl 64.

Pro lepší přehlednost a snazší vyhodnocení byla úspěšnost studentů zpracována do histogramu a do tabulky.

Graf 3: Úspěšnost studentů v testu

Histogram vypovídá následující fakta: plný počet bodů v testu nezískal nikdo. Devět z možných deseti bodů obdrželi dva studenti, což jsou 3 %. Osm bodů se podařilo

získat čtyřem studentům, tzn. 6 %. Tři chyby udělalo 10 studentů, což je 6,4 %. Šest bodů dostalo 14 studentů, tento počet odpovídá 21 %. Nejčastějším bodovým ziskem bylo 5 bodů u 29 % studentů, odpovídá počtu 19. Čtyři studenti, tedy 6 %, získalo čtyři body. Deset studentů, tj. 6 %, bylo ohodnoceno třemi body a jeden student získal pouhé dva body. Hodnocení jeden a žádný bod nebylo uděleno.

Tabulka 6: *Vyhodnocení jednotlivých otázek*

Číslo otázky	Počet správných odpovědí	Podíl v %
1	47	73,43
2	57	89,06
3	19	29,68
4	7	10,93
5	4	6,25
6	56	87,5
7	51	79,68
8	49	76,56
9	41	64,06
10	15	23,43

Otázka číslo 1 se týkala kolektivních podstatných jmen a studenti měli vybrat, která z odpovědí je pravdivá. Správně vybralo 73,43 % respondentů.

Otázka číslo 2 byla zjevně nejjednodušší. Studenti měli za úkol identifikovat, která skupina slov zahrnuje pouze kolektivní podstatná jména. Na tuto otázku odpovědělo správně 89,06 % respondentů.

Otázka číslo 3 byla zodpovězena správně v 29,68 % případech. Zde bylo zapotřebí vybrat větu, ve které je důraz kladen na jednotlivé členy ve skupině označené kolektivem.

Otázka číslo 4 dělala studentům také potíže. Správně odpovědělo pouze 10,93 % respondentů. Úkolem bylo doplnit sloveso ve tvaru singuláru nebo plurálu ve větě obsahující název fotbalového klubu. Příčinou velkého počtu chybných odpovědí na tuto otázku mohou být rozdíly v užívání sloves s kolektivy označující sportovní kluby a mužstva v BrA a AmA.

Otázka číslo 5 se ukázala jako nejsložitější. Studenti měli za úkol vybrat ze čtyř nabízených slov výraz označující skupinu tanečníků. Na tuto otázku odpovědělo správně pouze 6,25 % respondentů.

Otázka číslo 6 patřila mezi ty jednodušší. Správné odpovědi byly zaznamenány v 87,5 % případech. Studenti měli vybrat kolektivní označení, které se užívá ve spojení s hmyzem.

Otázka číslo 7 také nebyla pro studenty složitá, správná odpověď byla uvedena v 79,68 % případech. Úkolem bylo doplnit do věty přivlastňovací zájmeno ve tvaru singuláru nebo plurálu.

Otázka číslo 8 byla správně doplněna v 76,56 %. Do věty měl být vložen správný výraz používaný pro označení skupiny vlků.

Otázka číslo 9 zjišťovala, která skupina kolektivních podstatných jmen se pojí pouze se slovesem v plurálu. Úspěšných bylo 64,06 % dotazovaných.

Otázka číslo 10 patřila k těm složitějším. Úkolem bylo vybrat správný výraz, který se používá v angličtině pro označení souboru pokojů v hotelu. Správně odpovědělo 23,43 % studentů.

Z výsledků vyplynulo, že nejtěžší otázkou v testu byla otázka č. 5. Studenti neznali správný výraz pro označení skupiny tanečníků. Co se týče otázek gramatických, největší potíže dělala otázka č. 4, kde bylo úkolem doplnit sloveso ve tvaru plurálu nebo singuláru ve větě obsahující název fotbalového klubu. Příčinou velkého počtu chybných odpovědí na tuto otázku jsou pravděpodobně rozdíly mezi BrA a AmA v užívání sloves s kolektivy označujícími sportovní kluby. Průměrná úspěšnost studentů v tomto testu činí 54,06 %, což znamená, že studenti odpověděli v průměru správně na polovinu otázek.

IV. Závěr

Teoretická část této diplomové práce specifikovala zvláštnosti kolektiv v gramatice anglického jazyka. Bylo rozebráno jejich postavení v systému anglických substantiv, klasifikace, zvláštnosti jejich používání se slovesy a zájmeny a specifické rysy kolektiv v rámci různých lingvistických rovin jazyka. Dále byly definovány rozdíly v použití mezi britskou a americkou angličtinou.

Krátký pohled na etymologický původ kolektivních podstatných jmen označujících skupiny zvířat a na poslední vývoj v této lexikální oblasti, který výrazně odráží požadavky a vliv dnešní moderní doby, ukázal, že sémantické přenesení slovního významu je slovotvorným postupem, který velkým dílem přispívá k obohacení slovní zásoby v oblasti kolektivních podstatných jmen a pomáhá rozvíjet barvitost jazyka stejně jako obratnost a důvtip jeho uživatelů.

Tento teoretický základ byl využit při zpracování praktické části, která analyzovala, popisovala a klasifikovala kolektiva. Praktická část se zaměřila na zkoumání výskytu kolektivních substantiv v denním tisku britské provenience. Hlavním cílem bylo vytvořit základní databázi anglických kolektiv a tyto výrazy dále analyzovat. Součástí provedené analýzy byla sémantická klasifikace kolektivních podstatných jmen a kvantitativní analýza nalezených kolektiv, která poskytla systematický pohled na četnost jejich užití v rámci jednotlivých sémantických skupin a individuálně.

Výzkum vycházel z určitých předpokladů formulovaných na základě poznatků uvedených v teoretické části práce. Potvrdily se pouze dvě predikce ze třech. Byl potvrzen předpoklad, že největší zastoupení budou mít substantiva označující skupiny osob a předpoklad, že budou převládat kolektiva vzniklá na základě metonymického přenosu významu nad kolektivy užitými v metaforickém významu. Predikce předpovídající častější výskyt plurálových konstrukcí se nepotvrdila.

Celkem bylo rozebráno 130 výňatků, ve kterých bylo nalezeno 69 kolektivních označení. Kolektiva byla následně roztržena do 5 skupin podle významu. Nejpočetnější

skupinu tvořila kolektiva označující skupiny osob s celkovým podílem 78 %. Za ní následuje skupina kolektiv užitých na základě přenesení slovního významu s celkovým podílem 8 %. Třetí v pořadí byla skupina kolektiv označujících soubory neživých věcí s celkovým podílem 7 %. Poté následuje skupina kolektiv označujících množství se 6 % podílem. Nejméně početnou byla skupina kolektiv označujících zvířata s celkovým podílem 1 %. Vysoký počet výskytů kolektiv označujících skupiny osob lze přisoudit tematickému zaměření a obsahové náplni britských novinových deníků, jejichž hlavním účelem je poskytnout objektivní informace z politického, hospodářského, kulturního a sportovního dění. Většina těchto kolektivních označení často už svým významem odkazuje na tematickou oblast, ke které se vztahují.

Co se týče metaforického a metonymického užití kolektiv ve zkoumaném korpusu, bylo nalezeno 6 příkladů metonymií, oproti tomu žádný příklad metaforického užití substantiv s kolektivním významem se v korpusu nevyskytl.

Výsledky kvantitativní analýzy jednotlivých kolektiv ukázaly, že největší frekvenci užití v britských denících má kolektivní podstatné jméno *group* s počtem 11 případů užití. Vysoký počet výskytu slova *group* v novinovém korpusu lze objasnit tím, že má velmi obecný charakter, který umožňuje široký záběr použití. Další kolektiva, která se nejčastěji objevovala ve zkoumaném korpusu, zahrnují *company* s 9 případy užití, *population* s 8 případy užití, *majority* se 7 případy užití, *crowd* se 6 případy užití a *generation*, *government*, *the opposition* a *police* s počtem 5 případů užití jednotlivých výrazů.

Při zkoumání užití singulárových a plurálových konstrukcí ve spojení s kolektivou se ukázalo, že převažuje užití singuláru. Vzhledem k tomu, že britská angličtina zohledňuje vazbu podle smyslu, očekávali bychom, že v novinových denících britské produkce budou převažovat konstrukce plurálové. Výzkum ukázal pravý opak. Zjistilo se, že na výběru tvaru konstrukce se podílely faktory sémantické a stylistické. Výrazná převaha singulárových tvarů nad plurálovými byla ovlivněna jak významem samotných kolektiv, tak i sémantikou slovesných frází. Nejpočetnějšími byla kolektiva označující orgány s určitými rozhodovacími pravomocemi, která se vyskytovala ve spojení se slovesy odkazujícími na druh činnosti, kterou tyto orgány vykonávají jako ucelené jednotky, nikoliv jako jejich jednotliví členové. Kolektiva *army*, *audience*, *crowd*, *generation*,

population, majority preferují singulárové tvary, jelikož svým významem často odkazují na velmi početnou skupinu jedinců, a proto jsou zřídka používána v kontextu, který klade důraz na jednotlivé členy skupiny. Z toho vyplývá, že shoda s kolektivy se řídila spíše významem než gramatickými pravidly. Značný vliv na výsledek měl také druh publikačního korpusu a stylistické rozdíly mezi novinovými rubrikami. Výzkum ukázal, že singulárové tvary se častěji vyskytovaly v novinových rubrikách *News*, zatímco plurálové převažovaly v rubrikách o kultuře a sportu. Tato zjištění svědčí o tom, že singulárové konstrukce s kolektivy jsou více používané ve formálních žánrech, zatímco plurálové jsou běžné v textech méně formálních.

Další fáze výzkumu se zabývala zjištěním toho, do jaké míry si studenti anglistiky osvojili vědomosti z oblasti kolektivních podstatných jmen. Zpracování a následné vyhodnocení výsledků gramaticko-lexikálního testu ukázalo, že největší potíže dělá studentům použití slovesa v SG nebo PL s kolektivem označujícím název fotbalového klubu a identifikace kolektiva používaného pro označení skupiny tanečníků. Průměrná úspěšnost v testu činila 54 %.

Výzkum textového korpusu dvou britských novinových deníků *The Guardian* a *The Independent* potvrdil častost a hojnost použití nejrůznějších kolektivních označení uživateli jazyka, což odráží tendenci současné angličtiny vyjádřit to, co potřebujeme, ekonomičtějším a efektivnějším způsobem.

V. Summary

The theoretical part of my thesis characterised special features of collective nouns in English grammar. It focused on their positions in the system of English nouns, classification, peculiarities in using with verbs and pronouns and their special features within different linguistic levels of the language. Furthermore, differences in use between British and American English were defined.

A brief overview of etymological origin of collective nouns denoting a group of animals and the latest development in this lexical area, which clearly reflects the demands and influence of today's modern times, showed that the transfer of semantic word meaning is process of word formation that contributes a great deal to enrich vocabulary of collective terms and helps to develop language vividness as well as dexterity and ingenuity of its users.

The theoretical background was used during the practical part, which analysed, described and classified the collectives. This part was focused on exploring the occurrence of collective nouns in newspapers of British origin. The main aim was to create a basic database of English collectives and analyse them. Part of the analysis was semantic classification of collective nouns and quantitative analysis of found collectives provided systematic view of the frequency in their usage within various semantic groups and individually.

The research was based on certain hypotheses formulated on evidence of statements mentioned in the theoretical part. Only two out of three predictions were confirmed. Hypothesis, which predicted that the collectives referring to groups of people would prevail, was proved. Expectation that collectives formed on the basis of metonymic transfer would occur more often than nouns used in a metaphorical sense, was proved as well. Prediction which said that plural structures would prevail, was not proved.

A total of 130 excerpts were analysed and 69 collective designations were found. Collectives were subsequently divided into five groups according to their meaning. The most numerous one was group of collectives identifying groups of people with a total share

of 78 %. It was followed by a group of collectives which were used on the evidence of devolving meaning with a total share of 8 %. A group of collectives identifying inanimate objects was the third one with a total share of 7 %. It was followed by a group of collectives referring the amount with 6 % share. The least numerous one was group identifying animals with a total share of 1 %. High occurrence of collectives denoting groups of people can be attributed to the thematic focus and content of the British daily newspapers, whose main purpose is to provide objective information about the political, economic, cultural and sports events. Most of these designations often refer by their meanings to certain topical area to which they relate.

Concerning the use of metaphorical and metonymic collectives in the corpus 6 examples of metonymy were found, on the contrary no example of the metaphorical use of collective nouns in the corpus occurred.

Results of quantitative analysis of particular nouns showed that collective noun *group* occurred in the greatest frequency in British newspapers. The number of recurrence was 11. High frequency of the word *group* in the newspaper corpus can be explained by the fact that it has very general meaning, which allows a wide range of use. Other the most frequent collective nouns that were occurring in the examined corpus were *company* with 9 incidences of use, *population* with 8 incidences of use, *majority* which was used 7 times, *crowd* 6 times and *generation*, *government*, *the opposition* and *police* occurred particularly 5 times.

While examining the use of singular and plural structures in connection with collective nouns, prevailing use of the singular was shown. Considering British English reflects structure by sense, we would expect that plural structures prevail in the newspapers of British production. The research revealed the exact opposite. It was found that semantic and stylistic factors interact in determining of the form of the constructions. A strong predominance of singular forms over plural forms was influenced by both the meaning of collective nouns and the semantics of verb phrases. The most numerous were collectives denoting various decision-making bodies which were occurred with the verbs denoting the type of activity that refers to the body as a unit not to the individual members of the body. Collectives *army*, *audience*, *crowd*, *generation*, *population*, *majority* prefer singular forms

because they often refer to very large numbers of individuals and because the individuals are rarely highlighted. It follows that agreement with collectives was determined by meaning rather than grammatical rules. The type of publication corpus and stylistic differences between newspaper sections had also a considerable influence on the result. Research showed that singular forms were occurred more frequently in *News* sections whereas plural forms were prevailed in cultural and sport sections. This finding suggests that singular constructions with collective nouns more frequently used in more formal genres while the plural ones are common in less formal texts.

The following part of the research dealt with finding the extent of students' knowledge of the English collective nouns. Processing and subsequent evaluation of results of grammatical and lexical test showed that students had the biggest difficulties with using singular or plural from of a verb with the collective indicating the name of the football club and identification of a collective referring to a group of dancers. The average success rate in the test was 54 %.

The research of the text corpus from two British newspapers *The Guardian* and *The Independent* confirmed frequency and abundance of using a variety of collective designations by language users, which reflects tendency of contemporary English to express our ideas in economical and effective way.

VI. Bibliografie

Teoretická literatura

ALGEO, John. *British or American English?: A Handbook of Word and Grammar Patterns*. Cambridge University Press, 2006. 364s. ISBN 9780521379939.

CILOVÁ, Martina. *Anglická kolektiva*. [Diplomová práce.] České Budějovice 1995. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Fakulta pedagogická. Vedoucí diplomové práce: PhDr. Marie Ernestová

BERK, Lynn M. *English syntax*. New York: Oxford University Press, 1999. 315s. ISBN 978-0-19-512353-1.

BIBER, Douglas a kol. *Longman grammar of spoken and written English*. Pearson Education Limited. Harlow: Longman, 1999. 1204s. ISBN 978-0-592-23725-4.

DUŠKOVÁ, Libuše a kol. *Mluvnice současné angličtiny na pozadí češtiny*. Praha: Akademia, 2012. 673s. ISBN 978-80-2002211-0.

HAIS, Karel. *Anglická mluvnice*. 1975. Praha: SPN, 1975. 359s. ISBN 8004247172.

HEWINGS, Martin. *Advanced grammar in use*. Third edition. Cambridge University Press, 2013. 294s. ISBN 978-1-107-69738-6.

LEVIN, Magnus. *Agreement with collective nouns in English*. Lund: Lund University Press, 2001. 180s. ISBN 91-974023-2-X. Doctoral thesis. Lund University.

LIPTON, James. *An exaltation of larks: the ultimate edition*. New York: Penguin Books, 1993. 324s. ISBN 978-0-14-017096-2.

McCARTHY, Michael a Felicity O'DELL. *English vocabulary in use*. Cambridge University Press, 1994. 269s. ISBN 0521-423961.

QUIRK, R., GREENBAUM S., LEECH G., SVARTVIK J. *A comprehensive grammar of the English language*. London: Longman, 1985. 1779s. ISBN 0-582-51734-6.

QUIRK, Randolph a kol. *A grammar of contemporary English*. London: Longman, 1974. 1132s. ISBN 058252444.

TODD, Loreto a Ian HANCOCK. *International English usage*. London: Routledge, 1987. 520s. ISBN 0-709-94314-8.

Tištěné seriálové publikace

AREMO, W. B. On some uses of singular collective nouns. *English Today* [online]. 2005, **81**(01): s. 52-55. Last revision 1.12.15 [cit. 2015-11-27].

DOI:10.1017/S0266078405001112. Dostupný na: <<http://journals.cambridge.org/ENG>>.

CIPROVÁ-PAŠKOVÁ, Iva. Syntaktické aspekty kolektiv v současné angličtině. *Časopis pro moderní filologii*. Praha: Ústav anglického jazyka a didaktiky FF UK, 1995, **77**(1), s. 6-16. ISSN 23366591.

The Independent. 2013. New words for modern phenomena: a collaboration of collective nouns [online]. Tuesday 26 February 2013. Last revision 1.12.15 [cit. 2013-10-14]. Dostupný na: <http://www.independent.co.uk/news/uk/this-britain/new-words-for-modern-phenomena-a-collaboration-of-collective-nouns-5333500.html>

Online slovníky

Cambridge Dictionaries Online [online]. <<http://dictionary.cambridge.org/>>

Oxford Learner's Dictionaries [online]. <<http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>>

Seznam Slovník [online]. <<http://slovník.seznam.cz/cz-en/>>

Urban Dictionary [online]. < <http://cs.urbandictionary.com/>>

Zdroje excerpovaného materiálu

The Guardian, 14 August 2013

The Guardian, 18 August 2013

The Guardian, 19 August 2013

The Guardian, 24 August 2013

The Guardian, 7 September 2013

The Guardian, 24 September 2013

The Guardian, 1 October 2013

The Independent, 13 August 2013

The Independent, 15 August 2013

The Independent, 19 August 2013

The Independent, 26 August 2013

The Independent, 9 September 2013

The Independent, 24 September 2013

Internetové zdroje

<http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/grammar/learnit/learnitv358.shtml>

<http://www.nbcnews.com/news/us-news/nevada-rancher-feds-face-over-cattle-n79271>

<http://www.urch.com/forums/gmat-sentence-correction/65199-police-singular-plural.html>

<http://www.englishexercises.org/makeagame/viewgame.asp?id=6276>

https://en.wikipedia.org/wiki/BHP_Billiton

http://www.abcteach.com/free/g/grammar_colnoun.pdf

<http://www.cliffsnotes.com/study-guides/english/noun/quiz-collective-nouns>

VII. Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: *Klasifikace kolektivních podstatných jmen dle Quirka*

Tabulka 2: *Zdroje kolektivního označení*

Tabulka 3: *Výskyt přeneseného významu v korpusu*

Tabulka 4: *Typy metonymie v korpusu*

Tabulka 5: *Počet a procentuální zastoupení kolektivních podstatných jmen v sémantických skupinách*

Tabulka 6: *Vyhodnocení jednotlivých otázek*

Graf 1: *Procentuální zastoupení sémantických skupin v korpusu*

Graf 2: *Výskyt jednotlivých kolektivních podstatných jmen v korpusu*

Graf 3: *Úspěšnost studentů v testu*

VIII. Přílohy

1. Materiál excerptovaný z britských novinových deníků *The Guardian* a *The Independent*

1. It is the intention of **the Council** for contracts to come into effect from 1st July 2014 and each contract will initially be for 3 years with an opportunity to extend every 2 years thereafter for a further 4 years (The Guardian 14 Aug 2013 p. 33).
2. The scheme would effect children placed in voluntary care, but **the council** would still pay for statutory child protection for young offenders and those involved in anti-social behaviour (The Guardian 14 Aug 2013 p. 13).
3. “It would mean the loss of Trident ... and because of the loss of population and of Trident, **the rest of** the UK would lose its permanent seat on **the security council in the UN** and its voting power inside the EU would be radically slashed.” (The Guardian 18 Aug 2013 p. 11).
4. **The police were urged** by a Conservative MP, Rob Wilson, to examine **a number of** six-figure payments to former BBC executives that appeared in excess of their contractual entitlement (The Guardian 18 Aug 2013 p. 13).
5. The slice of rock is one of 85 items being sold by Elliott, who is the owner of the UK’s largest private **collection** of space memorabilia (The Guardian 18 Aug 2013 p. 17).
6. With their help, academics were brought in to analyse and publish **data** on the scale of shale gas’s UK worth (The Independent 19 Aug 2013 p. 4)
7. One might imagine it’s these kinds of activities – perfectly legal, but understandably of interest to **the public** in a democracy debating a major change policy – that a bill on the „transparency of lobbying” would help disclose (The Independent 19 Aug 2013 p. 4).
8. “The Government has proposed the very narrowest definition of who the register should cover: it will include only consultant lobbyists, **a minority** in the industry”, he said (The Independent 19 Aug 2013 p. 4).
9. We urge **the government** to think again and bring forward more comprehensive proposals (The Independent 19 Aug 2013 p. 5).
10. **Bands who** rely on secret backing- tapes when they play live are “conning” fans, a rising musician has claimed (The Independent 19 Aug 2013 p. 7).
11. One staff member from Clarence House was seconded to the Cabinet Office for two years and a second spend six weeks in **the department**, which has oversight of constitutional issues (The Independent 19 Aug 2013 p. 8).

12. MPs are preparing to challenge ministers over the secondments when **Parliament returns** next month and will attempt to trigger a Commons inquiry into the Prince's influence over the Government machine (The Independent 19 Aug 2013 p. 11).
13. **The data shows** sharp regional variations in cancer survival and mortality rates across the UK, with London and the South coming out best and the North performing worst (The Independent 19 Aug 2013 p. 11).
14. Last year, the Vice. com website grew from two million monthly users to 15 million, and **the company** generated annual revenue of \$ 175 m in 2012 (The Independent 19 Aug 2013 p. 12).
15. A total of 70 per cent of the tickets to all sporting events in next year's Games will be available to **the public**, the organisers said (The Independent 19 Aug 2013 p. 13).
16. It would be an exaggeration to say that this effect ignited an anti-monarchist **majority** (The Independent 19 Aug 2013 p. 15).
17. Samantha Mallon, 41, works as a taxi driver, runs a quest-house, chairs Five Islands School's parent-teacher **association** and has a six-year-old son (The Independent 19 Aug 2013 p. 23).
18. OK, that leaves **a majority** not expecting any growth or predicting a loss, ... (The Independent 19 Aug 2013 p. 49).
19. Of course advertisers will only be interested in these channels if they have **an audience** (The Independent 19 Aug 2013 p. 51).
20. More than a million people are expected to descend on the Notting Hill Carnival this weekend – but watching overhead will be **a team** of police “super recognisers” who have been selected for their ability to spot known offenders among **the crowds** (The Guardian 24 Aug 2013 p. 3).
21. The operation, carried out by a 250-strong **team** of officers across London, targeted gang crime, drug supply and other offences that could have an impact on the safety of carnival (The Guardian 24 Aug 2013 p. 3).
22. For Amazon and Google especially, being able to process and store huge amounts of **data** is essential to their success (The Guardian 24 Aug 2013 p. 6).
23. “The conduct complained of simply had no place on any ward,” he told **the jury** (The Guardian 24 Aug 2013 p. 8).
24. Some MPs have ongoing feuds with him, including one **group** of Conservatives who considered wearing badges branded “Bollocked by Bercow” (The Guardian 24 Aug 2013 p. 10).
25. Although the OFT has not revealed the names of **the companies**, they have been widely reported (The Guardian 24 Aug 2013 p. 12).
26. Speaking in Edinburgh, the Labour leader returned to one of his major themes by accusing David Cameron of presiding over an “unprecedented living standards crisis” for the **majority of families** since he took power in 2010 (The Guardian 24 Aug 2013 p. 12).
27. A member of **the public** called **the police** fearing that an armed **gang was preparing** to commit a crime (The Guardian 24 Aug 2013 p. 18).

28. Last month **the company** pleaded guilty to breaching its strict environmental permit and causing avoidable releases of untreated sewage to enter the sea, **the agency** said (The Guardian 24 Aug 2013 p. 19).
29. Cyber security experts at the University of Kent said it was “quite shocking” that 2,3 % of **the population** reported losing more than £10,000 to online fraudster (The Guardian 24 Aug 2013 p. 22).
30. Warrant Officer Class One Peat, from Edinburg, was supporting a Danish patrol in January when **the group** was hit by an improvised explosive device (IED) (The Guardian 24Aug 2013 p. 27).
31. The poorest working **families** will not benefit from the government’s proposed childcare support – while those higher up the income scale will get substantial payments, according to a leading thinktank (The Guardian 24 Aug 2013 p. 27).
32. The two ruling Syrian **families**, the Assads and the Makhloufs, are Aawites, and mush of the Damascus establishment hails from **the sect**, which is loosely aligned to Shia Islam and comprises 12 % of Syria’s **population** (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).
33. Rebel **groups** have received contact from investigators indentifying themselves as UN team members asking for biological samples to be taken from animals, too (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).
34. The Sunnis largely support **the opposition** in Syria but Hezbollah is resolutely backing the Assad regime (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).
35. Britain yesterday blamed the Assad regime for the attack, the worst of its kind anywhere since Saddam Hussein’s **army** gassed Kurds in the northern Iraqi town of Halabja in 1988, killing between 3,000-5,000 people (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).
36. However, the USA continued to toe a cautions line, asking its intelligence **community** to gather more information before deciding what to do about it (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).
37. However, it has been unable to clear the capital of rebel **groups**, which continue to pose a potent threat to its institutions (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).
38. “I know that some people would like to say that this is some kind of conspiracy brought about by **the opposition** in Syria,” the British foreign secretary said, ... (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).
39. He said that if the inspectors were not granted access the UK was ready to return to the UN security **council** to seek a stronger mandate for **the team** (The Guardian 24 Aug 2013 p. 28).
40. This autumn, after protracted wrangling and years of debate, Hollande’s **government** will enforce new labour and salary rights for French film **crews**, from set designers and camera **teams** to directors of photography (The Guardian 24 Aug 2013 p. 29).
41. **The company** says most spills are due to gangs tapping pipelines to steal oil but local **communities** say the company is responsible for more spills than it acknowledges (The Guardian 24 Aug 2013 p. 37).
42. But **BHP Billiton** also pointed out that its remuneration **committee** had decided to cut the LTIP payout by 35 % in reaction to a slump in business which had hit total shareholder returns since 2008 (The Guardian 24 Aug 2013 p. 40).

43. Thus **BHP** stumbled towards its target of outperforming **the opposition** by 5,5 % a year (The Guardian 24 Aug 2013 p. 43).
44. When I asked her what **class** her parents belonged to, she noted that there was “always a bit of subjectivity about these things” before describing them as working-**class** (The Guardian 24 Aug 2013 p. 45).
45. In the 1970s, it was North Sea oil that drew Salmond’s **generation** towards the nationalist cause; in the 1980s, recruiting sergeant was Mrs Thatcher (The Guardian 24 Aug 2013 p. 45).
46. I just don’t believe that it’s useful to insist that general truths about contemporary sexual mores can be extrapolated from deliberate humiliation and cruelty by an almost universally condemned **minority** (The Guardian 24 Aug 2013 p. 47).
47. Photographs of a “topless” David Cameron have appeared in **the press**, though no one has gone as far as to suggest that he is “flaunting his curves” (The Guardian 24 Aug 2013 p. 47).
48. Effective malign anonymity is impossible in the small rural **communities of the upper bourgeoisie** (The Guardian 24 Aug 2013 p. 49).
49. The noughties **audience** wanted their subjects to live under an authentic spotlight, and said so – anonymously (The Guardian 24 Aug 2013 p. 49).
50. But in a larger **group**, where familiarity is not likely to grow, the named individual is likely to want protection against the masked stranger (The Guardian 24 Aug 2013 p. 49).
51. Vital elections will then be held for the Scottish **parliament** in 2016 when the SNP will almost certainly continue to be a dominant force (The Guardian 24 Aug 2013 p. 51).
52. During slavery, uprisings often coincided with large gatherings like Christmas celebrations, during which the enslaved used the cover of **the crowd** to strike against their masters (The Guardian 24 Aug 2013 p. 51).
53. For more than 40 years – since the publication of the so-called Pentagon papers in 1971 – it has been accepted that the state will not succeed in trying to obtain prior restraint of **the press** (The Guardian 24 Aug 2013 p. 52).
54. The Syrian **army** has a tight grip on most of Damascus and the roads leading north to Homs and west to Tartous on the coast (The Independent 26 Aug 2013 p. 2).
55. Options for a military strike drawn up by **the Pentagon** are already on President Barack Obama’s desk (The Independent 26 Aug 2013 p. 4).
56. **The company** made its decision yesterday as a fourth body, missing since Friday, was discovered in the wreckage of the aircraft (The Independent 26 Aug 2013 p. 6).
57. Now the Electoral **Commission**, which would be responsible for interpreting and enforcing the new law, has released that it is unhappy about its operation (The Independent 26 Aug 2013 p. 6).
58. **The organisation**, which was recently commissioned by ministers to put forward plans for civil service reform, has previously recommended that voting should be made compulsory – as is already the case in Australia (The Independent 26 Aug 2013 p. 19).

59. These light-hearted examples show the wide range of issues council **staff** deal with each day (The Independent 26 Aug 2013 p. 19).
60. Other finds from around the hall have included fragments of glass drinking vessels, 40 pieces of bronze, gold and silver **jewellery, pottery** imported from England and the Rhineland – and the wing of a sea eagle, whose feathers may well have been used for fletching arrows (The Independent 26 Aug 2013 p. 27).
61. In the Beowulf legend – ... – a young nobleman from southern Sweden goes to neighbouring Denmark to save its ruling **elite** from the depredations of a monstrous man-eating giant called Grendel (The Independent 26 Aug 2013 p. 27).
62. **The government** has also announced that it plans to press ahead with a “carbon” or “green” tax to try to push the French economy away from dependence on fossil fuels (The Independent 26 Aug 2013 p. 32).
63. **A crowd** surrounded the police station late on Saturday and then went on an hours-long rampage after authorities refused to hand over the assault suspect, a police officer from the area told **the Associated Press** (The Independent 26 Aug 2013 p. 32).
64. Other designers work intensely with the in-house **team** to create frames that are intirely unique to their vision (The Independent 26 Aug 2013 p. 37).
65. Amongst the 200 pieces of **jewellery** on display is a pearl necklace worn by Marylin Monroe and the slightly macabre pearl-drop earring worn by Charles I at his execution in 1649 (The Independent 26 Aug 2013 p. 37).
66. In the first act the main parts are played by a community **cast** of students from local schools (The Independent 26 Aug 2013 p. 47).
67. British sources yesterday suggested that Obama, struggling to put together **a majority in the US Congress** for military strikes, may have to wait for up to a fortnight for a vote in the house of Representatives, where opposition is strong (The Guardian 7 Sep 2013 p. 1).
68. Vladimir Putin insisted that **a majority** of the G20 opposed any US-led intervention in Syria (The Guardian 7 Sep 2013 p. 1).
69. Rebel shots take lumps of mortal off the mosque behind them, their **enemy** convinced they have a spotter in the minaret (The Guardian 7 Sep 2013 p. 4).
70. South Africa and Argentina said the issue had to be settled through the UN security **council** (The Guardian 7 Sep 2013 p. 5).
71. He added: “For the people who live in Northern Ireland, I should say we are not just an island, we are **a collection of islands**.” (The Guardian 7 Sep 2013 p. 5).
72. **The council** will also to able to test the English of all those doctots who have worked in Britain for sometime but whose language shortcomings have later arisen during fitness-to-practise investigations (The Guardian 7 Sep 2013 p. 6).
73. Asked if she would conduct the Vienna Philharmonic, which took until 1997 to admit the first woman to **the orchestra**, she said ruefully: “They haven’t called.” (The Guardian 7 Sep 2013 p. 6).

74. In that, he has succeeded admirably: this is highly competent catnip for the water-cooler **crowd** (The Guardian 7 Sep 2013 p. 9).
75. **The government is aiming** to shore up support for the multibillion-pound HS2 railproject by providing a wider economic analysis of the benefits of the scheme, which was hailed yesterday by David Cameron as vital to the UK economy (The Guardian 7 Sep 2013 p. 10).
76. Ministers and the National Farmers' Union (NFU) say badger culling is essential to curb rising tuber culosis in **cattle**, which led to 38,000 **cattle** being slaughtered in 2012, at a cost of £100 m to taxpayers (The Guardian 7 Sep 2013 p. 11).
77. Unilever's Dr David Mela sits with him on the SACN carbohydrate **group** and the two are also on the government's calorie reduction expert **group**, which advises food **companies** and health **groups** involved in the Department of Health's Responsibility Deal, aimed at improving public health in England (The Guardian 7 Sep 2013 p. 14).
78. Among **staff** at the East London mosque, the sense of anger at plans by **the English Defence League** to demonstrate nearby today is amplified by their belief that there are more constructive things they could be doing with their time than planning how to respond to **the far-right group** (The Guardian 7 Sep 2013 p. 16).
79. He led Labour's negotiating **team** in talks with the Tories and Lib Dems on party funding which collapsed in July (The Guardian 7 Sep 2013 p. 17).
80. "There is no substantial move to make **the police** look like **the population**" (The Guardian 7 Sep 2013 p. 29).
81. "We have to find out where the money is – the white collars – because there are bosses in all this, even if **the mafia is less well organised** than it was in the past." (The Guardian 7 Sep 2013 p. 37).
82. As **orchestras** grew and music become louder, more complex and longer, and especially when it become impossible for the individual musician to hear what he or she was playing, the role of a time-keeper in front of **the orchestra** began to develop. (The Guardian 7 Sep 2013 p. 57).
83. Obama is fond of saying that 98% of the world's **population is signed up** to the convention forbidding the use of chemical weapons in war. (The Guardian 7 Sep 2013 p. 51).
84. **The company has halted** production at **its** factory in Wuxi near Shanghai after the blaze tore through the foundry for 90 minutes. (The Guardian 7 Sep 2013 p. 44).
85. Although you are likely to see pictures in **the media** of very famous or very rich car enthusiasts – think Rod Stewart, Pink Floyd drummer Nick Mason or JCB magnate Sir Anthony Bamford – Hatlara denies that classic-car buying is an elitist activity. (The Guardian 7 Sep 2013 p. 45).
86. "This means index results for an asset **class** may not necessarily reflect the performance of individual pieces or works of art," he explains. (The Guardian 7 Sep 2013 p. 45).
87. Although the case related only to the murder of three victims, it sets the precedent that countries that provide **troops** for UN missions be held responsible for their conduct. (The Guardian 7 Sep 2013 p. 39).
88. In Damascus, too, hundreds followed his head, while **the Syrian clergy** implored Christians to remain in the country. (The Independent 9 Sep 2013 p. 2).

89. We could even see the naval **crew** on the upper deck and the Stars and Stripes drifting in the warm breeze. (The Independent 9 Sep 2013 p. 4).
90. **A majority** (51 per cent) of them wants **the electoral collage** used to choose the party leader to be abolished. (The Independent 9 Sep 2013 p. 6).
91. And for the first time since Berlin fell to the Allies, the next **generation** faces being poorer than their parents. (The Independent 9 Sep 2013 p. 16).
92. And it demanded an urgent explanation of how quickly **the Department** would plug significant gaps in project expertise. (The Independent 9 Sep 2013 p. 25).
93. Ms Kyenge, the minister for integration, this morning called for children to remain integrated at school to avoid the creation of **ghettos**. (The Independent 9 Sep 2013 p. 35).
94. Two songs in, she wins **the crowd** over with a Miss Elliott cover. (The Independence 9 Sep 2013 p. 51).
95. She has a dynamic energy and this ease with **the audience** makes her instantly likable. (The Independence 9 Sep 2013 p. 51).
96. Two of the programmes, Prism and Tempora, can sweep up vast amounts of personal **data**, which is shared between the two countries (The Guardian 24 Sep 2013 p. 1).
97. “For the better world, not only for the Iranian people but for the next **generation** across the globe, I earnestly hope that President Rouhani will receive a warm welcome and meaningful responses during his visit to the UN” (The Guardian 24 Sep 2013 p. 2).
98. But **the company** fell behind smartphone rivals led by Apple’s iPhone and in March last year said it would quit the consumer market to focus on corporate clients (The Guardian 24 Sep 2013 p. 8).
99. Next season we will see if the younger **generation** gets even more of a look-in (The Guardian 24 Sep 2013 p. 8).
100. Admitting that the intelligence varied in credibility, he said that **police** received reports in January and June 2011 that Duggan had fired shots and in June of that year that he was storing drugs at his home and intended to take possession of a firearm (The Guardian 24 Sep 2013 p. 8).
101. House sparrow **populations** across Britain have been hit by a loss of nesting sites and food sources, particularly a lack of insects to feed their young (The Guardian 24 Sep 2013 p. 10).
102. But last week **the jury** heard a recording of Khan’s police interview after his arrest for assault, in which he repeatedly told officers how badly Hamzahhad been neglected and asked for a doctor to check on him (The Guardian 24 Sep 2013 p. 13).
103. **The court** heard conflicting accounts of Hutton’s physical and mental wellbeing before Hamazah’s death in Desember 2009 (The Guardian 24 Sep 2013 p. 13).

104. Thai **police** have arrested two people on suspicion of attempting to sell endangered wildlife after pop star Rihanna tweeted a photograph of herself clutching a protected primate on the resort island of Phuket (The Guardian 24 Sep 2013 p. 21).
105. **The crowd** presses in for a better view, then falls back again to give her more room (The Independent 24 Sep 2013 p. 46).
106. Not many set lists have a narrative arc or the feel of a group therapy session but no **band**, not even ABBA, have lived their personal lives in public and used this emotional roller-coaster as inspiration like the Mac (The Independent 24 Sep 2013 p. 46).
107. Manchester's indie-pop **quartet** the 1975 formed a decade ago while starting secondary school and where they realised that making music was "better than going to work" (The Independent 24 Sep 2013 p. 47).
108. The Beats – most notably Kerouac, Ginsberg, William Burroughs and Michael McClure – were the close-knit **group** of poets and writers in the years following the Second World War known for their experimentation with drugs, sexual freedom, fascination with Eastern religions, rejection of materialism and, above all, the explicit autobiographical writings that put them at odds with the prevailing social order of the 1950s (The Independent 24 Sep 2013 p. 48).
109. Espinosa's independent, critical voice touched **a generation** of Cuba scholars around the world, ... (The Independent 24 Sep 2013 p. 48).
110. "And although **the public** cannot be briefed on everything, there has to be enough out there so that **the majority of the population** believe what are doing is acceptable" (The Guardian 1 Oct 2013 p. 2).
111. **The Vatican** has also hinted that Pope Benedict might join Francis for the event despite the retired pontiff's expressed desire to spend his final days "hidden from the world" in the Vatican monastery (The Guardian 1 Oct 2013 p. 3).
112. But the way **the government** have gone about it is benefiting no one (The Guardian 1 Oct 2013 p. 4).
113. Her collection this season was a successful mix of sportswear details and couture fabrics, the frills of **lingerie** and the chaste charm of striped nightshirts (The Guardian 1 Oct 2013 p. 13).
114. "From this study it is hard to know whether stress contributes directly to the development of dementia, whether it is purely an indicator of another underlying risk factor in **this population of women**, or whether the link is due to an entirely different factor." (The Guardian 1 Oct 2013 p. 14).
115. ... they hope to raise enough money to buy and protect small lots of secondary forest that will link different **populations of the primate** (The Guardian 1 Oct 2013 p. 14).
116. Such lessons are becoming more important: at one Hong Kong airline, cabin **crew** are learning kung fu (The Guardian 1 Oct 2013 p. 20).
117. "There is a serious risk that **the opposition** can no longer achieve its main objective up there," said an influential backer of **the Syrian opposition** (The Guardian 1 Oct 2013 p. 23).
118. He might do that again with **this group of players** (The Guardian 1 Oct 2013 p. 47).

119. Fifa's executive **committee** will vote on Friday on whether to agree in principle to a controversial motion to move the Qatar World Cup to winter, which has provoked **leagues**, including **the Premier League**, as well as broadcasters and losing bidders (The Guardian 1 Oct 2013 p. 48).
120. "When **the club** got the message to him that **they** were not going to sell him, he go this head down and has worked hard" (The Guardian 1 Oct 2013 p. 48).
121. **The club** confirmed to the Guardian that **they** could again have **a team**, once a full assessment is made (The Guardian 1 Oct 2013 p. 49).
122. Reina saved at point-blank range from Laurent Koscielny as **Arsenal** were denied the gloss that they deserved (The Guardian Oct 1 2013 p. 38).
123. **Hampshire** demolished **Scotland** by nine wickets in a one – sided Group B game in Glasgow (The Guardian 19 Aug 2013 p. 39)
124. **Australia** have to remember that and come out fighting in the final Test (The Guardian 19 Aug 2013 p. 36).
125. He added: "For the people who live in Northern Ireland, I should say we are not just an island, we are **a collection of islands**." (The Guardian 7 Sep 2013 p. 5).
126. "There is no national celebration and all I can see is **a nation** in mourning over the audacity of so few to steal from so many." (The Independent 13 Aug 2013 p. 31).
127. **Parliament** has revolted, voting against Zeman in a confidence vote last week, and yesterday **the Cabinet** resigned, clearing the way for early elections which could resolve the deadlock (The Guardian 14 Aug 2013 p. 18).
128. David Cameron is expected to shuffle **the Cabinet** this autumn, with Tories including Amber Rudd, Nicky Morgan and Karen Bradley tipped for top jobs (The Independent 15 Aug 2013 p. 11).
129. Promoting his play, he said during a radio interview that most of what **the BBC** produced was "garbage" (The Independent 15 Aug 2013 p. 20).
130. **The BBC** is facing criticism and a £ 5. 000 bill after a terror alert near its northern headquarters in Salford (The Guardian 18 Aug 2013 p. 16).

2. Gramaticko-lexikální test

Test on collective nouns

- Choose the TRUE statement:
 - Collective nouns are always singular
 - Collective nouns may function as verbs
 - Collective nouns may be singular or plural
- Which group shows collective nouns ONLY?
 - family, taxes, hair, geese, Falkland Islands
 - crew, couple, herd, staff, Congress
 - straw, pair, cousins, firm, the United States
- Choose the sentence that emphasizes collective noun acting as individuals:
 - The gymnastics team have been discussing practice times but they can't agree.
 - The gymnastics team has been discussing practice times, but they can't agree.
 - The gymnastics team has been discussing practice times, but it can't agree.
- Manchester United playing against Arsenal tomorrow.
 - are
 - is
- A of dancers.
 - troop
 - team
 - troupe
 - group
- Which word should be used to describe a group of bees, flies or locusts?
 - shoal
 - pod
 - swarm
 - flock
- The orchestra gave summer concert on the 4th of July.
 - their
 - its
- All night we could hear the of wolves howling.
 - troop
 - pride
 - pack
 - herd
- Which group of collective nouns are used with plural verbs ONLY?
 - army, government, committee, department
 - family, crew, population, staff
 - police, vermin, folk, cattle
- Which word expresses the idea of an integrated number of rooms in a hotel?
 - a block
 - a cluster
 - a storey
 - a suite